

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس
انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

سال ششم

شنبه ۳۰ آذر ماه ۱۳۲۹

شماره ۱۷۰۱

شماره مسلسل ۹۲

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۹۲

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۵ شنبه ۲۳ آذر ماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب:

غائبین بی اجازه - آقایان: خاکباز، محمود
محمودی، دکتر نبوی، دکتر مصباحزاده، عزیز
زنکنه، دولت آبادی، برومند، منصف، موقر
نصرتیان، محمد علی مسعودی، ابریشم کار، گنجینه
سنندجی، صاحب جمع، تولیت، حسن اکبر، تیمور
ناش، ابتهاج، آشتیانی زاده، اقبال، شهاب خسروانی
اسلامی، دکتر کیان، بناهی، امیر قاسم فولادوند
نقّه الاسلامی، هراتی، ناصر ذوالفقاری، سلطانی،
رستم کیو، دکتر بقائی، جمال امامی، معین زاده
رئیس - نسبت بصورت مجلس دو جلسه پیش
نظری نیست؟ آقای اسلامی

اسلامی - در صورت جلسه پیش که بنده صحبت
کرده بودم یکی دو حرف یعنی ن بدل به (ب) شده
بود که تغییر فاحشی در عبارت و معنی داده بود بنده
آنجا گفته بودم اگر وزارت دارائی جلوی این خرج
را نگیرد نوشته اند اگر بگیرد این بگلی جمله را
تغییر میدهند بنده خواهش میکنم که جلوی این اشتباهات
را بگیرند و از این قبیل اشتباهات دیگر هم است که ترتیب
اصلاح آن را بفرمایند

رئیس - اصلاح میشود دیگر نظری نیست؟
(گفته شد - خیر) صورت مجلس بعد تصویب میشود
۲ - بیانات قبل از دستور - آقایان:

دکتر مچتههدلی - بهادری
حائری زاده - معجل - نورالدین امامی
مکی - سلطان العلماء

رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از
دستور کرده اند - آقای دکتر مچتههدلی

دکتر مچتههدلی - بنده و چند نفر از همکارانم
در جلسه قبل برای نطق قبل از دستور اسم نویسی
کرده بودیم ولی تفهیمیم که چرا جلسه تشکیل نشد
و خیلی بجا بود که روز ۲۱ آذر یک اظهاراتی در
این مجلس میشد (صحیح است) و امروز که مطابقت
میکند با ورود آژانس به مرکز استان بنده از آقایان
اجازه میخواهم که ده دقیقه مصدع اوقاتشان بشوم
(نورالدین امامی پنج دقیقه دیگر چه میشود) روز
یست و یکم آذر روز تاریخی برای کبّه ملت ایران

- ۱ - قرائت غائبین و طرح صورت مجلس جلسات ۱۶ و ۱۹ آذر
- ۲ - بیانات قبل از دستور - آقایان: دکتر مچتههدلی، بهادری، دکتر راجی، حائری زاده، معجل، نورالدین امامی، مکی، سلطان العلماء
- ۳ - اعلام تصویب صورت مجلس جلسات ۱۶ و ۱۹ آذر
- ۴ - طرح لایحه اجماع باعتبار تکمیل راهسازی شیراز - اهواز و مراجع بمجلس سنا
- ۵ - اخذ رأی و تصویب اعتبار دفع ملخ دریائی
- ۶ - طرح گزارش کمیسیون مخصوص نفت
- ۷ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ و ۳۷ و ۳۸ و ۳۹ و ۴۰ و ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۴ و ۴۵ و ۴۶ و ۴۷ و ۴۸ و ۴۹ و ۵۰ و ۵۱ و ۵۲ و ۵۳ و ۵۴ و ۵۵ و ۵۶ و ۵۷ و ۵۸ و ۵۹ و ۶۰ و ۶۱ و ۶۲ و ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۶ و ۶۷ و ۶۸ و ۶۹ و ۷۰ و ۷۱ و ۷۲ و ۷۳ و ۷۴ و ۷۵ و ۷۶ و ۷۷ و ۷۸ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۱ و ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۰ و ۹۱ و ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ و ۹۵ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۰۰ و ۱۰۱ و ۱۰۲ و ۱۰۳ و ۱۰۴ و ۱۰۵ و ۱۰۶ و ۱۰۷ و ۱۰۸ و ۱۰۹ و ۱۱۰ و ۱۱۱ و ۱۱۲ و ۱۱۳ و ۱۱۴ و ۱۱۵ و ۱۱۶ و ۱۱۷ و ۱۱۸ و ۱۱۹ و ۱۲۰ و ۱۲۱ و ۱۲۲ و ۱۲۳ و ۱۲۴ و ۱۲۵ و ۱۲۶ و ۱۲۷ و ۱۲۸ و ۱۲۹ و ۱۳۰ و ۱۳۱ و ۱۳۲ و ۱۳۳ و ۱۳۴ و ۱۳۵ و ۱۳۶ و ۱۳۷ و ۱۳۸ و ۱۳۹ و ۱۴۰ و ۱۴۱ و ۱۴۲ و ۱۴۳ و ۱۴۴ و ۱۴۵ و ۱۴۶ و ۱۴۷ و ۱۴۸ و ۱۴۹ و ۱۵۰ و ۱۵۱ و ۱۵۲ و ۱۵۳ و ۱۵۴ و ۱۵۵ و ۱۵۶ و ۱۵۷ و ۱۵۸ و ۱۵۹ و ۱۶۰ و ۱۶۱ و ۱۶۲ و ۱۶۳ و ۱۶۴ و ۱۶۵ و ۱۶۶ و ۱۶۷ و ۱۶۸ و ۱۶۹ و ۱۷۰ و ۱۷۱ و ۱۷۲ و ۱۷۳ و ۱۷۴ و ۱۷۵ و ۱۷۶ و ۱۷۷ و ۱۷۸ و ۱۷۹ و ۱۸۰ و ۱۸۱ و ۱۸۲ و ۱۸۳ و ۱۸۴ و ۱۸۵ و ۱۸۶ و ۱۸۷ و ۱۸۸ و ۱۸۹ و ۱۹۰ و ۱۹۱ و ۱۹۲ و ۱۹۳ و ۱۹۴ و ۱۹۵ و ۱۹۶ و ۱۹۷ و ۱۹۸ و ۱۹۹ و ۲۰۰ و ۲۰۱ و ۲۰۲ و ۲۰۳ و ۲۰۴ و ۲۰۵ و ۲۰۶ و ۲۰۷ و ۲۰۸ و ۲۰۹ و ۲۱۰ و ۲۱۱ و ۲۱۲ و ۲۱۳ و ۲۱۴ و ۲۱۵ و ۲۱۶ و ۲۱۷ و ۲۱۸ و ۲۱۹ و ۲۲۰ و ۲۲۱ و ۲۲۲ و ۲۲۳ و ۲۲۴ و ۲۲۵ و ۲۲۶ و ۲۲۷ و ۲۲۸ و ۲۲۹ و ۲۳۰ و ۲۳۱ و ۲۳۲ و ۲۳۳ و ۲۳۴ و ۲۳۵ و ۲۳۶ و ۲۳۷ و ۲۳۸ و ۲۳۹ و ۲۴۰ و ۲۴۱ و ۲۴۲ و ۲۴۳ و ۲۴۴ و ۲۴۵ و ۲۴۶ و ۲۴۷ و ۲۴۸ و ۲۴۹ و ۲۵۰ و ۲۵۱ و ۲۵۲ و ۲۵۳ و ۲۵۴ و ۲۵۵ و ۲۵۶ و ۲۵۷ و ۲۵۸ و ۲۵۹ و ۲۶۰ و ۲۶۱ و ۲۶۲ و ۲۶۳ و ۲۶۴ و ۲۶۵ و ۲۶۶ و ۲۶۷ و ۲۶۸ و ۲۶۹ و ۲۷۰ و ۲۷۱ و ۲۷۲ و ۲۷۳ و ۲۷۴ و ۲۷۵ و ۲۷۶ و ۲۷۷ و ۲۷۸ و ۲۷۹ و ۲۸۰ و ۲۸۱ و ۲۸۲ و ۲۸۳ و ۲۸۴ و ۲۸۵ و ۲۸۶ و ۲۸۷ و ۲۸۸ و ۲۸۹ و ۲۹۰ و ۲۹۱ و ۲۹۲ و ۲۹۳ و ۲۹۴ و ۲۹۵ و ۲۹۶ و ۲۹۷ و ۲۹۸ و ۲۹۹ و ۳۰۰ و ۳۰۱ و ۳۰۲ و ۳۰۳ و ۳۰۴ و ۳۰۵ و ۳۰۶ و ۳۰۷ و ۳۰۸ و ۳۰۹ و ۳۱۰ و ۳۱۱ و ۳۱۲ و ۳۱۳ و ۳۱۴ و ۳۱۵ و ۳۱۶ و ۳۱۷ و ۳۱۸ و ۳۱۹ و ۳۲۰ و ۳۲۱ و ۳۲۲ و ۳۲۳ و ۳۲۴ و ۳۲۵ و ۳۲۶ و ۳۲۷ و ۳۲۸ و ۳۲۹ و ۳۳۰ و ۳۳۱ و ۳۳۲ و ۳۳۳ و ۳۳۴ و ۳۳۵ و ۳۳۶ و ۳۳۷ و ۳۳۸ و ۳۳۹ و ۳۴۰ و ۳۴۱ و ۳۴۲ و ۳۴۳ و ۳۴۴ و ۳۴۵ و ۳۴۶ و ۳۴۷ و ۳۴۸ و ۳۴۹ و ۳۵۰ و ۳۵۱ و ۳۵۲ و ۳۵۳ و ۳۵۴ و ۳۵۵ و ۳۵۶ و ۳۵۷ و ۳۵۸ و ۳۵۹ و ۳۶۰ و ۳۶۱ و ۳۶۲ و ۳۶۳ و ۳۶۴ و ۳۶۵ و ۳۶۶ و ۳۶۷ و ۳۶۸ و ۳۶۹ و ۳۷۰ و ۳۷۱ و ۳۷۲ و ۳۷۳ و ۳۷۴ و ۳۷۵ و ۳۷۶ و ۳۷۷ و ۳۷۸ و ۳۷۹ و ۳۸۰ و ۳۸۱ و ۳۸۲ و ۳۸۳ و ۳۸۴ و ۳۸۵ و ۳۸۶ و ۳۸۷ و ۳۸۸ و ۳۸۹ و ۳۹۰ و ۳۹۱ و ۳۹۲ و ۳۹۳ و ۳۹۴ و ۳۹۵ و ۳۹۶ و ۳۹۷ و ۳۹۸ و ۳۹۹ و ۴۰۰ و ۴۰۱ و ۴۰۲ و ۴۰۳ و ۴۰۴ و ۴۰۵ و ۴۰۶ و ۴۰۷ و ۴۰۸ و ۴۰۹ و ۴۱۰ و ۴۱۱ و ۴۱۲ و ۴۱۳ و ۴۱۴ و ۴۱۵ و ۴۱۶ و ۴۱۷ و ۴۱۸ و ۴۱۹ و ۴۲۰ و ۴۲۱ و ۴۲۲ و ۴۲۳ و ۴۲۴ و ۴۲۵ و ۴۲۶ و ۴۲۷ و ۴۲۸ و ۴۲۹ و ۴۳۰ و ۴۳۱ و ۴۳۲ و ۴۳۳ و ۴۳۴ و ۴۳۵ و ۴۳۶ و ۴۳۷ و ۴۳۸ و ۴۳۹ و ۴۴۰ و ۴۴۱ و ۴۴۲ و ۴۴۳ و ۴۴۴ و ۴۴۵ و ۴۴۶ و ۴۴۷ و ۴۴۸ و ۴۴۹ و ۴۵۰ و ۴۵۱ و ۴۵۲ و ۴۵۳ و ۴۵۴ و ۴۵۵ و ۴۵۶ و ۴۵۷ و ۴۵۸ و ۴۵۹ و ۴۶۰ و ۴۶۱ و ۴۶۲ و ۴۶۳ و ۴۶۴ و ۴۶۵ و ۴۶۶ و ۴۶۷ و ۴۶۸ و ۴۶۹ و ۴۷۰ و ۴۷۱ و ۴۷۲ و ۴۷۳ و ۴۷۴ و ۴۷۵ و ۴۷۶ و ۴۷۷ و ۴۷۸ و ۴۷۹ و ۴۸۰ و ۴۸۱ و ۴۸۲ و ۴۸۳ و ۴۸۴ و ۴۸۵ و ۴۸۶ و ۴۸۷ و ۴۸۸ و ۴۸۹ و ۴۹۰ و ۴۹۱ و ۴۹۲ و ۴۹۳ و ۴۹۴ و ۴۹۵ و ۴۹۶ و ۴۹۷ و ۴۹۸ و ۴۹۹ و ۵۰۰ و ۵۰۱ و ۵۰۲ و ۵۰۳ و ۵۰۴ و ۵۰۵ و ۵۰۶ و ۵۰۷ و ۵۰۸ و ۵۰۹ و ۵۱۰ و ۵۱۱ و ۵۱۲ و ۵۱۳ و ۵۱۴ و ۵۱۵ و ۵۱۶ و ۵۱۷ و ۵۱۸ و ۵۱۹ و ۵۲۰ و ۵۲۱ و ۵۲۲ و ۵۲۳ و ۵۲۴ و ۵۲۵ و ۵۲۶ و ۵۲۷ و ۵۲۸ و ۵۲۹ و ۵۳۰ و ۵۳۱ و ۵۳۲ و ۵۳۳ و ۵۳۴ و ۵۳۵ و ۵۳۶ و ۵۳۷ و ۵۳۸ و ۵۳۹ و ۵۴۰ و ۵۴۱ و ۵۴۲ و ۵۴۳ و ۵۴۴ و ۵۴۵ و ۵۴۶ و ۵۴۷ و ۵۴۸ و ۵۴۹ و ۵۵۰ و ۵۵۱ و ۵۵۲ و ۵۵۳ و ۵۵۴ و ۵۵۵ و ۵۵۶ و ۵۵۷ و ۵۵۸ و ۵۵۹ و ۵۶۰ و ۵۶۱ و ۵۶۲ و ۵۶۳ و ۵۶۴ و ۵۶۵ و ۵۶۶ و ۵۶۷ و ۵۶۸ و ۵۶۹ و ۵۷۰ و ۵۷۱ و ۵۷۲ و ۵۷۳ و ۵۷۴ و ۵۷۵ و ۵۷۶ و ۵۷۷ و ۵۷۸ و ۵۷۹ و ۵۸۰ و ۵۸۱ و ۵۸۲ و ۵۸۳ و ۵۸۴ و ۵۸۵ و ۵۸۶ و ۵۸۷ و ۵۸۸ و ۵۸۹ و ۵۹۰ و ۵۹۱ و ۵۹۲ و ۵۹۳ و ۵۹۴ و ۵۹۵ و ۵۹۶ و ۵۹۷ و ۵۹۸ و ۵۹۹ و ۶۰۰ و ۶۰۱ و ۶۰۲ و ۶۰۳ و ۶۰۴ و ۶۰۵ و ۶۰۶ و ۶۰۷ و ۶۰۸ و ۶۰۹ و ۶۱۰ و ۶۱۱ و ۶۱۲ و ۶۱۳ و ۶۱۴ و ۶۱۵ و ۶۱۶ و ۶۱۷ و ۶۱۸ و ۶۱۹ و ۶۲۰ و ۶۲۱ و ۶۲۲ و ۶۲۳ و ۶۲۴ و ۶۲۵ و ۶۲۶ و ۶۲۷ و ۶۲۸ و ۶۲۹ و ۶۳۰ و ۶۳۱ و ۶۳۲ و ۶۳۳ و ۶۳۴ و ۶۳۵ و ۶۳۶ و ۶۳۷ و ۶۳۸ و ۶۳۹ و ۶۴۰ و ۶۴۱ و ۶۴۲ و ۶۴۳ و ۶۴۴ و ۶۴۵ و ۶۴۶ و ۶۴۷ و ۶۴۸ و ۶۴۹ و ۶۵۰ و ۶۵۱ و ۶۵۲ و ۶۵۳ و ۶۵۴ و ۶۵۵ و ۶۵۶ و ۶۵۷ و ۶۵۸ و ۶۵۹ و ۶۶۰ و ۶۶۱ و ۶۶۲ و ۶۶۳ و ۶۶۴ و ۶۶۵ و ۶۶۶ و ۶۶۷ و ۶۶۸ و ۶۶۹ و ۶۷۰ و ۶۷۱ و ۶۷۲ و ۶۷۳ و ۶۷۴ و ۶۷۵ و ۶۷۶ و ۶۷۷ و ۶۷۸ و ۶۷۹ و ۶۸۰ و ۶۸۱ و ۶۸۲ و ۶۸۳ و ۶۸۴ و ۶۸۵ و ۶۸۶ و ۶۸۷ و ۶۸۸ و ۶۸۹ و ۶۹۰ و ۶۹۱ و ۶۹۲ و ۶۹۳ و ۶۹۴ و ۶۹۵ و ۶۹۶ و ۶۹۷ و ۶۹۸ و ۶۹۹ و ۷۰۰ و ۷۰۱ و ۷۰۲ و ۷۰۳ و ۷۰۴ و ۷۰۵ و ۷۰۶ و ۷۰۷ و ۷۰۸ و ۷۰۹ و ۷۱۰ و ۷۱۱ و ۷۱۲ و ۷۱۳ و ۷۱۴ و ۷۱۵ و ۷۱۶ و ۷۱۷ و ۷۱۸ و ۷۱۹ و ۷۲۰ و ۷۲۱ و ۷۲۲ و ۷۲۳ و ۷۲۴ و ۷۲۵ و ۷۲۶ و ۷۲۷ و ۷۲۸ و ۷۲۹ و ۷۳۰ و ۷۳۱ و ۷۳۲ و ۷۳۳ و ۷۳۴ و ۷۳۵ و ۷۳۶ و ۷۳۷ و ۷۳۸ و ۷۳۹ و ۷۴۰ و ۷۴۱ و ۷۴۲ و ۷۴۳ و ۷۴۴ و ۷۴۵ و ۷۴۶ و ۷۴۷ و ۷۴۸ و ۷۴۹ و ۷۵۰ و ۷۵۱ و ۷۵۲ و ۷۵۳ و ۷۵۴ و ۷۵۵ و ۷۵۶ و ۷۵۷ و ۷۵۸ و ۷۵۹ و ۷۶۰ و ۷۶۱ و ۷۶۲ و ۷۶۳ و ۷۶۴ و ۷۶۵ و ۷۶۶ و ۷۶۷ و ۷۶۸ و ۷۶۹ و ۷۷۰ و ۷۷۱ و ۷۷۲ و ۷۷۳ و ۷۷۴ و ۷۷۵ و ۷۷۶ و ۷۷۷ و ۷۷۸ و ۷۷۹ و ۷۸۰ و ۷۸۱ و ۷۸۲ و ۷۸۳ و ۷۸۴ و ۷۸۵ و ۷۸۶ و ۷۸۷ و ۷۸۸ و ۷۸۹ و ۷۹۰ و ۷۹۱ و ۷۹۲ و ۷۹۳ و ۷۹۴ و ۷۹۵ و ۷۹۶ و ۷۹۷ و ۷۹۸ و ۷۹۹ و ۸۰۰ و ۸۰۱ و ۸۰۲ و ۸۰۳ و ۸۰۴ و ۸۰۵ و ۸۰۶ و ۸۰۷ و ۸۰۸ و ۸۰۹ و ۸۱۰ و ۸۱۱ و ۸۱۲ و ۸۱۳ و ۸۱۴ و ۸۱۵ و ۸۱۶ و ۸۱۷ و ۸۱۸ و ۸۱۹ و ۸۲۰ و ۸۲۱ و ۸۲۲ و ۸۲۳ و ۸۲۴ و ۸۲۵ و ۸۲۶ و ۸۲۷ و ۸۲۸ و ۸۲۹ و ۸۳۰ و ۸۳۱ و ۸۳۲ و ۸۳۳ و ۸۳۴ و ۸۳۵ و ۸۳۶ و ۸۳۷ و ۸۳۸ و ۸۳۹ و ۸۴۰ و ۸۴۱ و ۸۴۲ و ۸۴۳ و ۸۴۴ و ۸۴۵ و ۸۴۶ و ۸۴۷ و ۸۴۸ و ۸۴۹ و ۸۵۰ و ۸۵۱ و ۸۵۲ و ۸۵۳ و ۸۵۴ و ۸۵۵ و ۸۵۶ و ۸۵۷ و ۸۵۸ و ۸۵۹ و ۸۶۰ و ۸۶۱ و ۸۶۲ و ۸۶۳ و ۸۶۴ و ۸۶۵ و ۸۶۶ و ۸۶۷ و ۸۶۸ و ۸۶۹ و ۸۷۰ و ۸۷۱ و ۸۷۲ و ۸۷۳ و ۸۷۴ و ۸۷۵ و ۸۷۶ و ۸۷۷ و ۸۷۸ و ۸۷۹ و ۸۸۰ و ۸۸۱ و ۸۸۲ و ۸۸۳ و ۸۸۴ و ۸۸۵ و ۸۸۶ و ۸۸۷ و ۸۸۸ و ۸۸۹ و ۸۹۰ و ۸۹۱ و ۸۹۲ و ۸۹۳ و ۸۹۴ و ۸۹۵ و ۸۹۶ و ۸۹۷ و ۸۹۸ و ۸۹۹ و ۹۰۰ و ۹۰۱ و ۹۰۲ و ۹۰۳ و ۹۰۴ و ۹۰۵ و ۹۰۶ و ۹۰۷ و ۹۰۸ و ۹۰۹ و ۹۱۰ و ۹۱۱ و ۹۱۲ و ۹۱۳ و ۹۱۴ و ۹۱۵ و ۹۱۶ و ۹۱۷ و ۹۱۸ و ۹۱۹ و ۹۲۰ و ۹۲۱ و ۹۲۲ و ۹۲۳ و ۹۲۴ و ۹۲۵ و ۹۲۶ و ۹۲۷ و ۹۲۸ و ۹۲۹ و ۹۳۰ و ۹۳۱ و ۹۳۲ و ۹۳۳ و ۹۳۴ و ۹۳۵ و ۹۳۶ و ۹۳۷ و ۹۳۸ و ۹۳۹ و ۹۴۰ و ۹۴۱ و ۹۴۲ و ۹۴۳ و ۹۴۴ و ۹۴۵ و ۹۴۶ و ۹۴۷ و ۹۴۸ و ۹۴۹ و ۹۵۰ و ۹۵۱ و ۹۵۲ و ۹۵۳ و ۹۵۴ و ۹۵۵ و ۹۵۶ و ۹۵۷ و ۹۵۸ و ۹۵۹ و ۹۶۰ و ۹۶۱ و ۹۶۲ و ۹۶۳ و ۹۶۴ و ۹۶۵ و ۹۶۶ و ۹۶۷ و ۹۶۸ و ۹۶۹ و ۹۷۰ و ۹۷۱ و ۹۷۲ و ۹۷۳ و ۹۷۴ و ۹۷۵ و ۹۷۶ و ۹۷۷ و ۹۷۸ و ۹۷۹ و ۹۸۰ و ۹۸۱ و ۹۸۲ و ۹۸۳ و ۹۸۴ و ۹۸۵ و ۹۸۶ و ۹۸۷ و ۹۸۸ و ۹۸۹ و ۹۹۰ و ۹۹۱ و ۹۹۲ و ۹۹۳ و ۹۹۴ و ۹۹۵ و ۹۹۶ و ۹۹۷ و ۹۹۸ و ۹۹۹ و ۱۰۰۰

و بخصوص برای آذربایجان بشمار میروند بنده بنگار
یکنفر آذربایجانی وظیفه خود میدانم که از پشت این
تربون راجع باین روز مقدس عریضی عرض کرده
و از تمام افراد مقاماتی که در نجات آذربایجان فداکاری
نموده اند اظهار سپاسگذاری و تشکر نمایم امروز
درست چهار سال تمام از روز نجات آذربایجان میگذرد
این روز در سرنوشت ایران و ایرانی تأثیر بسزائی
دارد و اهمیت آن در تاریخ این ملت ثبت گردیده
است ولی فقط ثبت در تاریخ کافی نیست وظیفه هر فرد
ایرانی است که براهیت این روز بی برده و هر سال
بیشتر از پیش جشن و شادمانی کند - تجلیل و احترام
از امروز و بعد در عمل بیادیش این پیش آمد علاوه
بر اینکه جهت بیدار ساختن و تحریک غرور ملی در
جوانان کشور لازم و ضروری است برای رجال و هیئت
حاکم ایران نیز درس عبرت محسوب می شود (صحیح است) .

بعقیده بنده باید فهمید که چرا قیام دموکراتها
در آذربایجان بیش آمد و چطور شد که یکسال بعد
آذربایجانها در ۲۱ آذر نهضت مقدس را بوجود
آوردند و چه باید کرد که دیگر نظیر این حوادث
ناگوار در آذربایجان تجدید نشود اگر گذشت زمان
پرده فراموشی بروی حقایق نکشد همکاران محترمی
که در دوره چهارده در همین مجلس افتخار و کالت
ملت ایران را داشتند بخاطر دارند که بر اثر ضعف
دولتهای وقت و فشار سیاستهای خارجی ناشیه از اشغال
ایران و نفاق و تشتت آراء در مجلس و عدم کفایت و
لیاقت بعضی از مأمورین محلی اوضاعی در آذربایجان
پیش آورد که منجر به تجزیه این استان از ایران عزیز
گردید .

قبل از تجزیه آذربایجان دولتهای وقت کوچکترین
اعتنائی با اوضاع آذربایجان نداشته و در انتخاب مأمورین
این استان دقت کافی نمی شد اغلب این مأمورین بقدری
ضعیف النفس و بی کفایت بودند که با دست خود
خارجها را در کار خود دخالت می دادند - نفاق و
دو دستی در مجلس در آذربایجان نیز انعکاس سوء
داشته و بیسویان قیام مسلحانه بدون هیچ مانع در انجام
منظور خود موفقیت می یافتند (صحیح است) در آذر
۲۴ حکومت خود مختاری در آذربایجان با دست
یک عده عناصر مشکوک تشکیل یافت و فاجعه بزرگ
تاریخی در این استان واقع شد چون این قیام با دست
آذربایجانی نبود و این نهادهای تجزیه طلبان از حقوق
آذربایجانی بر نمی خواست و نمی توانست برای همیشه
باید ابرمانند (صحیح است) غنی الخصوص در آذربایجان
جریاناتی پیش آمده که بزوال و انقراض این قیام کمک
کرد پرچم های شیرو خورشید را از بالای ادارات
دولتی پائین کشیدند عوض تمثال مبارک شاهنشاه
عکس پیشوری را نصب کردند تکلم بزبان فارسی
اکیداً ممنوع شد مقدسات مذهبی و ملی مورد اهانت
قرار گرفت (فرامرزی صحیح است) خونهای بی گناهان
بجرم مین پرستی ریخته شد هست و نیست مالکین و
زارعین از دست رفت بازار تجارت کساد و بی رونق
و کارگران بیکار ماندند علم و دانش و فضیلت و لیاقت
مورد توجه واقع نشد زور و تهدید و فشار بر قانون
حکومت کرد انجمن ایالتی یا مجلس ملی قوانین حکم
اهدام وضع و احکام اعدام تأیید نمود حتی کار بجائی
رسید که علامت شیر و خورشید را علامت ارتجاع
نمایند .

بدهی است آذربایجانی که در مین پرستی و علانندی
بمقدسات ملی و مذهبی متعصب میباشد و در طی قرون
متادای با خون خود استقلال این کشور را حفظ
کرده نمی توانست باین اوضاع تحمل نماید
(صحیح است) گروهی گلیم خود را از جوج خطر نجات داده
در شهرهای ایران متوازی شدند جمعی دیگر آتش
مبهن پرستی را در زیر خاکستر دموکراسی زور و
فشار پنهان ساخته تا مگر نسیمی از مرکز بوزد و
این خاکستر را کنار نهد و شعله ایران دوستی را
مشتمل سازد
در چنین روزی این نسیم از طرف مرکز وزیدن
گرفت خبر حرکت ارتش بکوش آذربایجان زجر
کشیده و منتظر رسید نهضت مقدس پیش آمد آذربایجانی
آقای حاج زاده بادست خود کبیر مین فروشان را
داد و دامن خود را از ننگ تاریخی شست و بجهان و
جهانیان ثابت کرد که آذربایجان جزء لاینفک ایران
و آذر باجانی فرزند رشید مادر مین می باشد
(صحیح است) این قیام آذربایجان واقعا جای حیرت و تعجب
بود جا دارد که از همین مجلس مقدس که با خون
آذربایجانی بنا شده است از مجاهدینی کدر این راه
فداکاری نموده و بارش دلیر ایران در راه نجات
برادران آذربایجانی خود جان بازی نموده اند مخصوصاً
از شاهنشاه محبوب و معظم که بیش از هر فردی برای
رهائی آذربایجان ابراز علاقه فرموده و بیش از هر کس
باعث تقویت روحی مجاهدین آذربایجانی بوده اند
تشکر و سپاسگزاری نموده و سر احترام و تعظیم در
مقابل نجات دهندگان آذربایجان فرود بیاورم همچنین
وظیفه خود می دانم از مأمورین عالی مقامی که پس
از ۲۱ آذر به آذربایجان اعزام گردیده و در اهاده
و امنیت و آرامش کوشش کرده اند سپاسگذاری نمایم
مأمورین لشکری تحت فرمانده تیمسار سپهبد شاهبختی
افسر کهن سال امنیت را در آن سامان برقرار ساخته
و سایر مأمورین نیز هر یک بنوبه خود خصلتهای انجام
داده اند که قابل تقدیر و تشکر است امروز آذربایجان
بر اثر عنایات مخصوص شاهانه (صحیح است) و
توجهات دولت در تحت سر پرستی استاندار لایق با
کفایت (آزاد - تغییر اینطور نیست) (همه نمایندگان)
بهادری - چرا اینطور است
آزاد - اینطور نیست مرد کشتی است مغرب
تمام مملکت است
بهادری - چرا اینجور را میزنید (آزاد -
بدر مملکت را در آورده در وزارت راه تمام دزدی
ها را او کرده است) آقای صالح آرزو فرمودند که
هیچوقت نباید خدمت اشخاص خدمتگذار و صدیق را
خراب کرد بنده از کسی تملق نمی گویم اینرا که می
گویم آقای آزاد خواهش میکنم به آذربایجان شریف
بیرید جناب عالی که این جا یک چیزی را میگوید بنده
که یک آذربایجانی هستم نمیتوانم قبول بکنم (آزاد -
بمملکت خیانت کرده) (دکتر شاپکلی - صغری درست
ولی چیزی غلط است) بروید ملاحظه فرمائید که چه
گناههای بر جسته برای جریان خرابیها بر میدارد
بیشرفت و ترقی در تمام شئون زندگی آذربایجانی
ظاهر گردیده است و تمام آذربایجانیان از داشتن سر

سر بازان و افسران غیور و مردانی که همانند مرحوم
سرهنگ معین آزادگان خود را فدا ساختند تقدیم و
نیز خواستارم که این روز قیروز تاریخی را که در
کلیه نقاط آذربایجان جشنها برپای کنند و از طرف
ارتش شاهنشاهی در مقابل تمثال اعلیحضرت همایونی
سان میروند جزو اعیاد ملی تلقی فرموده و تعویب
فرمایند که روز ۲۱ آذر در تمامی کشور تعطیل
عمومی باشد

در خانه لازم میدانم از خدمات و فداکاریهای
تیمسار سرتیپ هاشمی افسر دلیر و باشاهامت ایران که
در راه نجات آذربایجان بخوبی وظیفه خود را انجام
داده و در خلال مدت خدمتشان خدمات گرانبھائی را
بمشروطیت و استقلال کشور کردند یاد آور شوم و نیز
از سایر افسران و درجه داران که از هیچگونه جان
بازی و فداکاری در راه مصالح ملی و حفظ شئون کشور
دریغ نکرده اند تشکر کرده و همچنین از فداکاری
های کم نظیر شخص آقای نخست وزیر که رئیس
ستاد آتوق بودند عرض سپاسگزاری نمایم (نمایندگان
احسن - صحیح است)

رئیس - آقای دکتر راجی

دکتر راجی - از آقای دکتر مجتهدی و
آقای بهادری تشکر میکنم که چند دقیقه وقت
خودشان را ببنده دادند و بنده هم اجازه میگویم که
چند دقیقه وقت مجلس را برای عرض چند موضوع
مهم بگیرم

اجازه میگویم مطالبی چند بمرض مجلس شورای
ملی برسانم :

وضعیت آشفته دنیای امروز نگرانی بزرگی در
خاطر مردم جهان ایجاد نموده و این نگرانی در ایران
هم از هر لحاظ محسوس است . قبل از این آشفتنگی
در کشور ماکار تولیدی بسیار کم انجام می گرفت
متأسفانه با وضعیت فعلی و شدت ناراحتی افکار مردم
میتوان گفت که قوه تولیدی مملکت بکلی از بین رفته
و معاملات تجارتنی نیز بشکل دلالتی و از دستی بدست
دیگر انجام یافته و مالا موجبات ترقی سطح زندگی
گردیده است (صحیح است) .

ایران حقیقتاً ملت فقیری نیست و ما باید قادر باشیم
که خودمان دردهای خود را چاره جوئی کنیم مثلی است
معروف میگویند اگر باید همسایه نشینی ممکن است
سری شام بزیم بگنداری

در دنیا کشورهای کوچک و بزرگی وجود
داشته و دارند که تنها سرمایه آنها کار و تولید بوده
ما نیز باید همین عمل را انجام دهیم و برای
رفاه مردم و از دیاد تولید از هیچ فداکاری کوتاهی
نکنیم .

بنده امیدوارم که دولت این نکات را مورد توجه
قرار داده و با تنظیم برنامه های عمرانی و اقتصادی در
تغییر رویه فعلی کوشا گردیده و روشی را که سایر
کشور های مترقی برای تعالی و سعادت ملت خود بکار
میبرند مورد عمل قرار دهند

یکی از عملیاتی که ممکن بود سطح تولید را
بالا بده و ایجاد کارکنند برای قانون تقسیم اراضی
بایر خوزستان است بنده نمایانم وقتی که می بینم
کشور همسایه ما عراق کلبه اراضی اطراف دجله
و فرات را بین زارعین و دهقانان زیادی قسمت میکنند

وقتی که شاهنشاه مملکت اظهار میفرمایند که باید
املاک خالصه بین مردم قسمت شود چرا روی اصول
مبارزه منافع عده معدودی اصل موضوع باید از بین
برود . پسندیده نیست اگر عرض کنم قبل از آنکه
از ما بگیرند آنچه حق مردم است باید بمراد و گذار
نمود بینهایت اسباب انفعال است که متنفذین و صاحبان
قدرت بر سر نقاط مرغوب چنان ادعا و مبارزه کنند که
اصل تقسیم را عملاً در بونه اجمال بگذارند . مکرر
عرض کرده ام خوزستانی که ممکن است غنی ترین
استان ایران باشد مردم آن فقیرترین زندگانی ها را
دارند . بنده از جناب آقای نخست وزیر و وزرای
مسئول جداً تقاضا میکنم که بی پروا فقط بنفع حقیقی
مردم عمل فرموده و این اراضی را بین مردمی که
قادرند کار کرده و در نتیجه قدرت بازو سطح تولید
را بالا برند تقسیم نمایند و همچنین انتظار دارم که
لایحه تقسیم خالصه جات را هر چه زودتر دولت تقدیم
مجلس شورای ملی نمایند (صحیح است)

خوشوقتم که در اینجا اطلاع مجلس شورای
ملی برسانم که در این دوسه ساله اخیر در نتیجه فعالیت
عناصر بی غرض و دخالت مستقیم مردم در امور شهر
قسمتی از نقشه های عمرانی شهرستان خرمشهر عملاً
گردیده و کلیه اشخاصی که بآن صفحات مسافرت
کرده اند با مقایسه وضع کنونی با سالیانی نمیتوانند
منکر بهبودی اوضاع شوند اکنون نیز لوله کشی آب
تصفیه شده و ساختمان یک همایشخانه و همچنین ییل
روی کارون جزو برنامه های اجرایی آن شهرستان
می باشد .

یکی از نکاتی که از لحاظ تجار و مسافرن
اهمیت دارد و حقیقتاً هم با منطقی وفق میدهد این
است خواهش میکنم آقای وزیر راه توجه فرمایند
که راه آهن تهران بجای اینکه در اهواز خاتمه یابد
باید بدریای آزاد یعنی خرمشهر خاتمه پذیرد تا مردم
ناچار نشوند برای رفتن بقمند یکشب در اهواز در
همایشخانه یا کاروانسرا بوضع نامطلوبی بسر برند
از جناب آقای وزیر راه و مدیر کل راه آهن تقاضا
میکنم که این استدعای مردم را هر چه زودتر عملی
فرمایند .

خرما یکی از محصولات مهم و یکی از اقلام
بزرگ صادرات کشور است (اردلان - صحیح است)

اگر صادرات آن خوب اداره شود ممکن است از همان
سال اول سالانه لاقول در میلیون ایره صادرات داشته
باشیم قضیه صدور خرما با رقابت های شرکتهای کشور
های مجاور از طرفی و از طرف دیگر بعلم اینصنعه
صادر کنندگان اشخاصی هستند که استطاعت مالی
زیادی ندارند بطوری شده که دوسال قبل تقریباً این
صادرات بعمر رسیده بود . استدعای اینجانب صغه
استدعای کنیه در زمان نخل پرور و تولید کنند خرما
در خوزستان می باشند این است که دعوات ترتیبی بدهد
که شرکتهای فعلی صادر کننده خرما با معاضدت
وزارت اقتصاد ملی شرکت واحد و توانائی تحصیل
دانه و دارای نمایندگیهای طرف اعتماد در کشورهای
باشد که برای خدای ایران تبلیغ نموده و بتوانند
ساز ریزی خود در مبارزه تجارتنی موفق و نامربوط
شوند .

بهرامی استاندار سکوت و آرامش حقیقی در خوزستان
برقرار و از هر حیث اوضاع مجهز برای اصلاحات می
باشد و مردم انتظار دارند که در این موقع حد اقل
چند اقدام که نمونه توجه اولیائی امور و سازمان برنامه
باشد از قبیل (سد گرخه - سد منصور و شاهان الله
سد های متعدد کارون) عملی گردد متأسفانه سازمان
برنامه در تنها نقطه ای که اگر یک تومان خرج نماید
آنها پنج برابر انتفاع خواهد برد تا کنون یک کلنگ
زده است و این موضوع موجبات دلنگنی شدید اهالی
را فراهم نموده است

مسئله کارگران و ایجاد وسایل آسایش آنها
یقین دارم مورد توجه کلیه آقایان نمایندگان محترم
میباشد . تقاضای بنده و عده زیادی از آقایان نمایندگان
این است که این قانون در اسرع اوقات جزو دستور
مجلس شورای ملی قرار گرفته و رفاهت آنها
تأمین گردد .

در خانه لازم میدانم متذکر شوم که در کمیسیون
های مهم مجلس شورای ملی از قبیل کمیسیون بودجه
و یا کمیسیون برنامه و غیره آیا صلاح نیست که بجای
وضع فعلی از هر استان لاقول یک نماینده در آن
کمیسیونها عضویت داشته باشند که بتوانند لا اقل
توقعات مردم یک استان را در یک کمیسیون اظهار
نمایند ؟

از طرف وزارت فرهنگ نسبت بخوزستان بایستی
مساعی زیادی بکار برود که آموزش ابتدائی
توسعه یافته و مدارس حرثه ای و کشاورزی تأسیس
گردد .

راجع به راه اهواز و خرمشهر با اینکه این مطلب
کراراً تذکر داده شده و جناب آقای وزیر راه نیز
شخصاً متوجه اهمیت آن هستند منهدا تا اکنون اقدام
مؤثری بعمل نیامده و اسلای واصله حاکی بر اینست
که تنها یک کامیون و دوسه نفر عمله در آنجا وقت
میگذرانند امیدوارم دستور مؤکدی صادر نمایند که
هر چه زودتر شروع بعمل نمایند و توجه داشته باشند
که ساختمان ۵۴ کیلومتر راه خرمشهر به شادگان
برای اقتصاد یک منطقه مهمی مانند شادگان فوق -
العاده مؤثر بوده و ساختمان راه مذکور حائز کمال
اهمیت برای دولت و اهالی می باشد (نمایندگان -
صحیح است احسن)

رئیس - آقای حاجری زاده

حاجری زاده - بنده چند موضوع بود که
می خواستم بمرض برسانم یکی موضوع کارگرهای
اصفهان بود که اینها مدت ها کار کردند و حقوق آنها
را ندادند (صحیح است) یک عده ای نماینده فرستادند
که اینجا متحصن شده اند در روز یک تلگرافی آمده
بود که آنها هم در اصفهان حال تعصب را دارند
زمنستان و سرما و فقر و بیچارگی یک توجه مخصوصی
باید باین قسمت بشود این عرضهای که آنها مشروح
نوشته اند تقدیم مقام ریاست می کنم که دستور مرحمت
بکنند تا باین بدبخت های یک سامانی برسد یک موضوع
دیگری بود راجع بقسمت دانشگاه و عملیات تخریبی
آنجا در روز بعد از ظهر پس خبر رسید که همان دستگاہ
عالمه اسلام دستگاہ نفت که در دهجا مشغول است برای
جای گیری از ابزار احسان دانشجوین یک عمل تخریبی
انجام شده بود ریاست بجای اینکه جلوگیری بکنند از
این شرارتها و عملیات تخریبی عمل گمانی مزاحم

دانش آموزانی که ابراز احساسات میکردند برای ملی شدن نفت شده است يك خبری حالا بمن رسيد كه عده ای بيكنازه را دستگیر کردند تا آخرین ساعت ديشب هم آزاد نشده بودند البته دولت باید جلوگیری را بکند ولی ملت ایران که مطالبه حقش را از يك کمیانی چایر وغاصب میکند نباید بچه های معصوم را بگیرند و بپرند حبس میکنند (صحيح است) ما که دستمان نمی رسد اقلیت هستیم غیر از آنکه کردن کار دیگر از دست ما ساخته نیست دولت هم مثل این است که مصمم شده است همیشه برضد احساسات عمومی يك عملیات زنده ای را انجام بدهد من چون وعده دادم بيکی از رفقا که اگر وقت زیاد آمد باقی وقتها را باشان بدهم بنابراین مطالبه را باختصار عرض میکنم . يك موضوع دیگر آذربایجان است که آقایان نمایندگان آذربایجان ابراز احساسات فرمودند بنده بطور خیلی مختصر خواستم این را برض آقایان برسانم که اگر ملت ایران خودش برای دفاع از حق خودش قیام و اقدام نکند این مقابلهای کاری برای مردم نمی کنند پول مردم را می گیرند وقت مردم را ضایع می کنند کاریهم نخواهند کرد پیشه وری در بیستم آذر فرار کرده رفته در ۲۱ آذر مردم آذربایجان قیام کردند که بقایا و دستها و ریشه های او را قطع کنند وانصافا رشادت و شهامت عجیبی ملت ایران مخصوصاً مردم آذربایجان نشان دادند (صحيح است) حتی شنیدم درخوی که یازده روز بدهم يك نفر مأمور دولت آنجا رفته است خود مردم برای قطع ریشه فساد اقدام می کردند قشون در ۲۲ وارد تبریز شد موقتی که پیشه وری فرار کرده قشون ایران اینطرف قافلانکوه بود (صفوی - باغلام یعنی جنگ می کردند) بدهم يك عده بدبخت هائی را گرفته اند زحمت داده اند اگر پول دادند معصبت شان را بگرفتن سرمایه بخشیدند و گرنه مقصر را برای ترس دیگران گرفتند اقدام کردند بدهم كه عفو عمومی شده است هنوز يك مشت بدبخت های بیچاره ایكه مردمان زحمت کشیده ای بودند هنوز آواره هستند من جمله يك نفر برهان نامی است که اینجائوی مسجد سهلا را راست اهل مرند است آدم قاضی است آدم زاهد و عابدی و بیچاره ایست (بهادری - مانعی ندارد ایشانهم بروند) من هر وقت ایشان را می بینم متأس می شوم که می گویند هنوز مرا اجازه نداده اند که بروم دنبال بدبختی این موضوع آذربایجان بود باقیش را خود آقایان توضیح دادند لازم نیست من در این موضوع توضیح عرض کنم يك موضوع دیگری است که من در روزنامه ها می بینم که هر روز يك چیزی می نویسند در صورتیکه من بیاور نمیکنم که شاه برای این حرفها حاضر باشد شاه که از امریکا برگشت خودش دستور مبادا برای او لازم نیست تشریفات درست بکنند تملق و چاپلوسی بدرجهای رسیده که طاقت فرسا است حقیقه ایسن روزنامه ها را وقتی انسان مطالعه میکند این روزنامه اطلاعات را دیشب که ما این جا بودیم بختی از رفا مطالعه میکرد داد بمن من هم خواندم تپش این است ساختمان تملق طلا و کشتی از زرتاب این هم شرحش است می نویسند که در همدان برایشان چهارور باقوت چهارور، زمر چهارور، طلا چهارور، قاب درست میکنند - هکس درست میکنند در اهواز

ششهای طلا استاندارد گرفته و مردم را مکلف میکنند که کشتی از طلا بسازند مردم بیچاره گرفتار يك دسته تملق شده من روزنامه کیلان را پرریروز مطالعه میکنم از بدبختی و فقر و بیچارگی کیلانی ها ناله میکنم نمایانم يك میلیون و پانصد هزار ریال بود کمتر بود بیشتر بود این را از پول شهرداری برداشته اند پول فقرا را که هدیه بدهند درست کنند دوسه نفر از متعلقین راه افتاده اند که چه چیز درست کنند باید دست از سر مردم بردارند و نشان کنند من یقین دارم شاه هیچوقت راضی نیست (صحيح است) (جمال امامی - تخیر راضی نیستند) هیچ مناسبت ندارد این متعلقین اسباب زحمت مسردم را درست میکنند این باید جلوگیری بشود

جمال امامی - دستور فرمودند که نشود

مکی - بو کلا هم گفته اند که باید هدیه تهیه کنند

صالح - یکی گفته

مکی - نمایانم متعلقین

حائری زاده - بنده عرض را درز میکنم و بقیه وقت را بدهم به آقای معذل که اظهاراتشان را بفرمایند

رئیس - آقای معذل

معذل - بنده با تشکری که از جناب آقای حائری زاده میکنم که قسمتی از وقت خوردن را به بنده مرحمت فرمودند عرض میکنم مرحمت کردند امروز حق این بود که آقایان نمایندگان آذربایجان فرست به نمایندگان استانیهای دیگر میدادند که این جا ابراز احساسات بکنند (نمایندگان - احسنت) و تقدیم احساسات خودشان را به پیشگاه مردم آذربایجان زنده و جاوید تقدیم بکنند (نمایندگان - احسنت)

(مکی - وکلای آذربایجان امروز باید شیرینی آورده باشند و بسپارند و دست خالی آمدند)

(بهادری - چلو کباب میدهم) در اطراف موضوع ماه آذرو آذربایجان هر کسی بشکلی و هر دسته ای او را بتریبی تغییر میکنند ولی در پیشگاه مجلس و ملت ایران يك موضوع مورد اتفاق است و او تعظیم و تجلیل نسبت به آذربایجان و دیگر هم مردم آذربایجان است (صحيح است) آذربایجان ناج افتخاری است که بر تارک ایران میدرخشد (صحيح است)

آذربایجان عزیزترین فرزند ایران و برقلب و دیده ما جا دارد (صحيح است) آذربایجان جایگاه زنده دلان و مردان وطن پرستی است که در استقلال و آزادی ایران سهم بزرگ دارند (صحيح است) ما مردم فارس یعنی دورترین نقطه به آذربایجان سر تعظیم در مقابل آذربایجان فرود میآوریم (احسنت) تمام افراد و نمایندگان آذربایجان که در این مجلس شرکت دارند اینها عزیزترین برادران و بهترین نماینده مجلس هستند (صحيح است) امروز بنا سبب آنکه آذرو آذربایجان وجه تشابه دارد و فرزندان آذربایجان در چنین ماهی موفق شدند که خواب و خیالوائی را که دیگران در سر بخته بودند باطل بکنند این مناسبت ما را در دیگر جزه لایتنک بودن تمام قطعات ایران خصوصاً عزیزترین خطه ایران آذربایجان را اعلام و وفاداری خودمان را نسبت باین قطعه زرخیز از مملکت و این نقطه حساس اعلام میکنم

دکتر طباطبائی - زنجان و زنجانها را هم اسم ببرید

نمایندگان - صحيح است - احسنت احسنت

رئیس - آقای نورالدین امامی

نورالدین امامی - اظهار مرحمت جناب آقای معذل نماینده محترم فارس نسبت به آذربایجان بنده را که يك عضو كوچك مجلس شورایی ملی و افتخار نمایندگی آذربایجان را دارم نمایندگان محترم آذربایجان مأمور کردند از این احساسات بی ریا و بی شائبه ایشان سیاستگزاری بکنم آذربایجان پیشقراول آزادی و پیشقراول مشروطیت ایران بود ولی سهم بزرگی هم فارسی دارد در تاریخ ایران اسم مقدس فارس و فارسی که همیشه با قلم طلائی نوشته خواهد شد در آزادی سهم و شریک است ما نمایندگان آذربایجان فراموش نمیکنیم در آن روزهای بحرانی همشهریهای محترم فارس و فارسهای عزیز چه مساعدتهائی بنا میکردند وجه اظهار لطف و مرحمت در حق آذربایجان و آذربایجانها میکردند (بعضی از نمایندگان - همه ایران همه ایران یکی است همه برادریم و تا جان در بدن داریم فارس و آذربایجان بندرعباس و ما که همه را با يك چشم نگاه خواهیم کرد (احسنت) و افتخار میکنم که در زیر پرچم شیر و خورشید زندگی بکنیم با شهامت و شجاعت و برای آزادی جان فشانی بکنیم (صحيح است) پاینده باد ایران و ایرانی (احسنت)

رئیس - آقای مکی

مکی - نامه ای رسیده بود یکی از اصفهان مربوط بمنع مسکرات الکلی و یکی هم از کرمانشاه بوسیله بنده ، بنده خواستم این دو نامه را تقدیم مقام محترم ریاست بکنم و استدعا کنم که کمیسیون کشور اقدامی که لازم است راجع به منع مسکرات الکلی بفرمایند

بعضی از نمایندگان - در کمیسیون های بهادری و کشور تصویب شده است

رئیس - آقای سلطان العلماء

سلطان العلماء - در دوره تعطیل که بقم مشرف بودم آقایان اهل علم و مفسدین و معتمدین بالاخص حضرت آقا الله آقای خوانساری از بنده ملاقات و دستجمعی اظهار میفرمودند راجع بمنع مسکرات و مشروبات الکلی و غیره که این امر از ناحیه شارع مقدس اسلام ممنوع گردیده و آیه قرآن هم شاهد بر مدعا است انما الخمر والمیسر... فاجتنبوه موضوع صحبت این بود که آقایان نمایندگان محترم با آن طرحی که داده شده موافقت فرمایند که از مجلس بگذرد که دولت مکلف بر جلوگیری باشد و این بلا را از این ملت غافل رفع و دفع نماید چند فقره مکتوب از آنها رسیده است که اینک تقدیم مقام ریاست مینمایم که دستور قرائت و اقدام فرمایند و انتظار اینجانب و عموم از آقایان محترم تصویب طرح تقدیم شده است و درخواست این است که جزء دستور مقام ریاست برای تصویب فرمایند بگذارند دیگر از عرایش بنده راجع بوضعیت بروجرد است که دولت های گذشته با وعده و عهدان امروز فرودا گذرانیده و دولت فعلی تا حدی توجه باین جهت فرموده اند و اکثر اقلب نایب نمایندگان من جمله نود هزار تومان که برنامه بروجرد کمک میخواهد بدهد امروز بزرگوار و فرودا گذشته و هنوز بقی

بحال خود باقی است با اینکه تمام تشریفات مقدماتی بعمل آمده است ، دیگر راجع باسفات خیابانهای آنجا است دوتای آنها که در مسیر شهر ملایر خرم آباد است جناب آقای وزیر ام دستور اقدام فرموده اند دوتای دیگر که هنوز آقای روحانی شهر دارد درست کار آنجا اجازه این کار را نمیدهد چون شهر هنوز انچمن ندارد و آقای شهردار عهده دار است با اینکه وجه برای اوست و از مردم هم بنا بر این مختلف میکنند ایشان برای از بین بردن عواید جمع گردیده و اینکه به معارف دیگر برسد نیگنارد وزارت کشور هم بی اعتدالی مینمایند و این عنصر صحیح و شریف را بشهرستانی دیگر نمیفرستند که بلکه عموم مستفیض بشوند بیش از دوسال است که این آقا در این شهر می باشند کوچکتر اقدامی جز اخلاص در امور چیز دیگری ملاحظه نشده است لذا از جناب آقای اردلان وزیر کشور انتظار دارم که تجدید نظر در امر شهردار آنجا فرموده که بلکه شخص با علاقه بود که کار برای مردم بنمایند و این شهر از این وضع خارج گردد راجع باب این شهر است که مکرر در این خصوص بدولت های گذشته گفته شده امید است که دولت فعلی و برنامه توجهی عاجل و سریع باین موضوع بفرمایند موضوعی که لازم میدانند برض برسانم گرفتن عوارض است که شهردار بروجرد گرفته منجمه گرفتن وجه از خانه غیر مستأجره اینک شرحی رسیده است که قرائت و تقدیم مقام ریاست مینماید که ماده ۹۴ و اصل ۲۸ از قانون اساسی بدون اجازه مجلس حق بکسی نمیدهد که وجهی از مردم بگیرند چگونه شهردار بروجرد این وجه را گرفته است انتظار از آقای وزیر کشور دارم که پاسخ او را بدهند در خانه از حضور آقایان محترم و ریاست محترم مجلس تقاضا مند است دستور ورود طرح مربوط بمنع مشروبات را در دستور تصویب آن را دارم

رئیس - راجع بلاجه منع مسکرات از کمیسیون بهادری صادر شده ولی دو کمیسیون دیگر باید نظر بدهند

۳ - اعلام تصویب صورت جلسات

۱۶ و ۱۹ آذر

رئیس - چون عده کافی است تصویب صورت جلسهای ۱۶ و ۱۹ آذر اعلام میشود

۴ - طرح لایحه راجع باعتبار تکمیل راه سازی شیراز - اهواز و ارجاع به مجلس سنا

رئیس - لایحه راجع برام سازی شیراز و اهواز چون با فوریت بود طرح و نشر شده باید در مجلس مطرح بشود و آقای وزیر راه هم تشریفات دارنده و واحد قرائت می شود

(ماده واحده شرح زیر قرائت شد)

نظر با اهمیت اقتصادی راه شیراز - اهواز و لزوم عملیات ساختمانی راه مذکور بوزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ سی میلیون ریال از محل صرفه جوئیهای کل کشور در سال جاری در اختیار وزارت راه بگذارند تا بمصرف ساختمانی راه مذکور برسانند اعتبار نامبرده قابل انتقال بسال بعد بوده و آنچه

در سال جاری هزینه نشود در سال بعد قابل مصرف میباشد

وزیر راه مهندس شریف امامی وزیر دارائی فرور

نخست وزیر رزم آرا

رئیس - آقای اردلان بفرمایند

اردلان - با تمام کوششی که بنده و يك عده از همکاران محترم نمودیم که بودجه کل کشور جزء دستور مجلس شورای ملی واقع بشود متأسفانه سهم ما بجائی نرسید و بازم در عرض بودجه کل مملکتی يك جزئی از اجزای بودجه امروز جزء دستور واقع گردیده و اگر آقایان محترم توجه داشته باشند که تصویب بودجه بطور منظم در يك مملکتی تا چه اندازه در بهبود وضع اقتصادی مملکت کمک میکند حتماً آقایان هم با بنده همفکر میشوند و اجازه می فرمودید که بودجه کل مملکتی مورد شور و مطالعه واقع گردد بنده دیشب مراجعه کردم بگزارشی که کمیسیون محترم بودجه بمجلس تقدیم کرده بود دیدم که تاریخش در تیرماه ۱۳۲۹ بود یعنی درست ۵ ماه پیش کمیسیون محترم بودجه با اینکه بودجه اسما را دولت سر وقت تقدیم بمجلس نکرده بود معذرا کمیسیون بودجه کوشش کرده بود و گزارش خود را تقدیم مجلس نموده بود یعنی ۵ ماه پیش بنده گمان میکنم که در تاریخ مشروطیت ایران سابقه ندارد که پنج ماه تمام گزارش کمیسیون محترم بودجه در جزه دستور مجلس شورای ملی واقع باشد و بدون اینکه نمایندگان در اطراف او اظهار عقیده بکنند و نماینده دولت بیاید و او را با این نحوه مسترد بکند و ما امروز در عرض اینکه بدانیم چه عایدی داریم و چه مخارج ضروری برای مملکت لازم است که او را تصویب کرده باشیم و يك وجهی هم بعنوان ذخیره احتیاطی در بودجه منظور بکنیم که اگر هزینه ضروری پیش آمد از آن پرداخت کنیم هر روز يك بلاجه ای می بینیم که جزو دستور قرار میگیرد چند روز پیش بود که ما ۴۰ میلیون ریال برای ملخ اجازه پرداخت دادیم ، وزارت جنگ يك لایحه ای آورد که حقوق باز نشستان خودشان را اضافه بکنند و محلی که برای این کار در نظر گرفته بود صرفه جوئیهای بودجه وزارت جنگ بود این گزارش هم که الان قرائت شد و باستحضار آقایان رسید محل آن را هم صرفه جوئیهای بودجه مملکتی در نظر گرفته اند در صورتیکه اگر با قلام هوائی که در گزارش کمیسیون بودجه است دقت کنیم می بینیم که در اسما بسیاری از عواید هست که آنچه بنده خودم مطالعه کرده ام ممکن است تا آخر سال تمام این عواید وصول نشود بنابراین يك هزینه هائی هم که در مقابل هست اگر در هزینه صرفه جوئی میشود باید جبران بکنند کسری که در عایدات پیش بینی شده است مثلا فرض بفرمایند در بودجه پیش بینی شده است عواید اختصاصی بیاض میبویون ریال اگر کسر شد آن هزینه ها که بجای خودش باقی است ولی اگر صرفه جوئی در هزینه شد این کسری عایدی با آن هزینه ها برابری میکند متأسفانه ما بیون این که در نظر بکنیم چقدر عایدی داریم همینطور هر روز يك معارضی برای مملکت پیش بینی می کنیم و مجلس تقدیم بکنیم بدون این که در نظر بگیریم از چه محلی پرداخت شود و این عواید ملایم يك عده است که اگر آقایان محترم باین مثل بنده

توجه بفرمایند ملاحظه خواهند فرمود که این در زندگی یومیه ما رخ می دهد و هر وقت ما میخواهیم يك لایحه ای را تصویب بکنیم اگر این مثل بنده در نظرشان مجسم شود مشکوک میشوند در رأی دادن بسیاری از اشخاص را در زندگی ملاحظه میفرمایند که می آیند و صحبت میکنند و غلو میکنند که تا ساعت دو بعد از نصف شب نشسته اند کار کرده اند اما هیچ نمیگویند که فردا چه ساعتی از خواب برخاسته اند مجلس شورای ملی واقع بشود متأسفانه سهم ما بجائی نرسید و بازم در عرض بودجه کل مملکتی يك جزئی از اجزای بودجه امروز جزء دستور واقع گردیده و اگر آقایان محترم توجه داشته باشند که تصویب بودجه بطور منظم در يك مملکتی تا چه اندازه در بهبود وضع اقتصادی مملکت کمک میکند حتماً آقایان هم با بنده همفکر میشوند و اجازه می فرمودید که بودجه کل مملکتی مورد شور و مطالعه واقع گردد بنده دیشب مراجعه کردم بگزارشی که کمیسیون محترم بودجه بمجلس تقدیم کرده بود دیدم که تاریخش در تیرماه ۱۳۲۹ بود یعنی درست ۵ ماه پیش کمیسیون محترم بودجه با اینکه بودجه اسما را دولت سر وقت تقدیم بمجلس نکرده بود معذرا کمیسیون بودجه کوشش کرده بود و گزارش خود را تقدیم مجلس نموده بود یعنی ۵ ماه پیش بنده گمان میکنم که در تاریخ مشروطیت ایران سابقه ندارد که پنج ماه تمام گزارش کمیسیون محترم بودجه در جزه دستور مجلس شورای ملی واقع باشد و بدون اینکه نمایندگان در اطراف او اظهار عقیده بکنند و نماینده دولت بیاید و او را با این نحوه مسترد بکند و ما امروز در عرض اینکه بدانیم چه عایدی داریم و چه مخارج ضروری برای مملکت لازم است که او را تصویب کرده باشیم و يك وجهی هم بعنوان ذخیره احتیاطی در بودجه منظور بکنیم که اگر هزینه ضروری پیش آمد از آن پرداخت کنیم هر روز يك بلاجه ای می بینیم که جزو دستور قرار میگیرد چند روز پیش بود که ما ۴۰ میلیون ریال برای ملخ اجازه پرداخت دادیم ، وزارت جنگ يك لایحه ای آورد که حقوق باز نشستان خودشان را اضافه بکنند و محلی که برای این کار در نظر گرفته بود صرفه جوئیهای بودجه وزارت جنگ بود این گزارش هم که الان قرائت شد و باستحضار آقایان رسید محل آن را هم صرفه جوئیهای بودجه مملکتی در نظر گرفته اند در صورتیکه اگر با قلام هوائی که در گزارش کمیسیون بودجه است دقت کنیم می بینیم که در اسما بسیاری از عواید هست که آنچه بنده خودم مطالعه کرده ام ممکن است تا آخر سال تمام این عواید وصول نشود بنابراین يك هزینه هائی هم که در مقابل هست اگر در هزینه صرفه جوئی میشود باید جبران بکنند کسری که در عایدات پیش بینی شده است مثلا فرض بفرمایند در بودجه پیش بینی شده است عواید اختصاصی بیاض میبویون ریال اگر کسر شد آن هزینه ها که بجای خودش باقی است ولی اگر صرفه جوئی در هزینه شد این کسری عایدی با آن هزینه ها برابری میکند متأسفانه ما بیون این که در نظر بکنیم چقدر عایدی داریم همینطور هر روز يك معارضی برای مملکت پیش بینی می کنیم و مجلس تقدیم بکنیم بدون این که در نظر بگیریم از چه محلی پرداخت شود و این عواید ملایم يك عده است که اگر آقایان محترم باین مثل بنده

توجه بفرمایند ملاحظه خواهند فرمود که این در زندگی یومیه ما رخ می دهد و هر وقت ما میخواهیم يك لایحه ای را تصویب بکنیم اگر این مثل بنده در نظرشان مجسم شود مشکوک میشوند در رأی دادن بسیاری از اشخاص را در زندگی ملاحظه میفرمایند که می آیند و صحبت میکنند و غلو میکنند که تا ساعت دو بعد از نصف شب نشسته اند کار کرده اند اما هیچ نمیگویند که فردا چه ساعتی از خواب برخاسته اند مجلس شورای ملی واقع بشود متأسفانه سهم ما بجائی نرسید و بازم در عرض بودجه کل مملکتی يك جزئی از اجزای بودجه امروز جزء دستور واقع گردیده و اگر آقایان محترم توجه داشته باشند که تصویب بودجه بطور منظم در يك مملکتی تا چه اندازه در بهبود وضع اقتصادی مملکت کمک میکند حتماً آقایان هم با بنده همفکر میشوند و اجازه می فرمودید که بودجه کل مملکتی مورد شور و مطالعه واقع گردد بنده دیشب مراجعه کردم بگزارشی که کمیسیون محترم بودجه بمجلس تقدیم کرده بود دیدم که تاریخش در تیرماه ۱۳۲۹ بود یعنی درست ۵ ماه پیش کمیسیون محترم بودجه با اینکه بودجه اسما را دولت سر وقت تقدیم بمجلس نکرده بود معذرا کمیسیون بودجه کوشش کرده بود و گزارش خود را تقدیم مجلس نموده بود یعنی ۵ ماه پیش بنده گمان میکنم که در تاریخ مشروطیت ایران سابقه ندارد که پنج ماه تمام گزارش کمیسیون محترم بودجه در جزه دستور مجلس شورای ملی واقع باشد و بدون اینکه نمایندگان در اطراف او اظهار عقیده بکنند و نماینده دولت بیاید و او را با این نحوه مسترد بکند و ما امروز در عرض اینکه بدانیم چه عایدی داریم و چه مخارج ضروری برای مملکت لازم است که او را تصویب کرده باشیم و يك وجهی هم بعنوان ذخیره احتیاطی در بودجه منظور بکنیم که اگر هزینه ضروری پیش آمد از آن پرداخت کنیم هر روز يك بلاجه ای می بینیم که جزو دستور قرار میگیرد چند روز پیش بود که ما ۴۰ میلیون ریال برای ملخ اجازه پرداخت دادیم ، وزارت جنگ يك لایحه ای آورد که حقوق باز نشستان خودشان را اضافه بکنند و محلی که برای این کار در نظر گرفته بود صرفه جوئیهای بودجه وزارت جنگ بود این گزارش هم که الان قرائت شد و باستحضار آقایان رسید محل آن را هم صرفه جوئیهای بودجه مملکتی در نظر گرفته اند در صورتیکه اگر با قلام هوائی که در گزارش کمیسیون بودجه است دقت کنیم می بینیم که در اسما بسیاری از عواید هست که آنچه بنده خودم مطالعه کرده ام ممکن است تا آخر سال تمام این عواید وصول نشود بنابراین يك هزینه هائی هم که در مقابل هست اگر در هزینه صرفه جوئی میشود باید جبران بکنند کسری که در عایدات پیش بینی شده است مثلا فرض بفرمایند در بودجه پیش بینی شده است عواید اختصاصی بیاض میبویون ریال اگر کسر شد آن هزینه ها که بجای خودش باقی است ولی اگر صرفه جوئی در هزینه شد این کسری عایدی با آن هزینه ها برابری میکند متأسفانه ما بیون این که در نظر بکنیم چقدر عایدی داریم همینطور هر روز يك معارضی برای مملکت پیش بینی می کنیم و مجلس تقدیم بکنیم بدون این که در نظر بگیریم از چه محلی پرداخت شود و این عواید ملایم يك عده است که اگر آقایان محترم باین مثل بنده

نظامنامه باشد و این نظامنامه را اگر آقایان اعضا معترم کمیسیون توجه بفرمایند ممکن است این تمس را رفع بکنند والا بنده میترسم که اصلاً بودجه ۲۹ هم بدست ما نرسد و مطرح نشود و اما این ماده‌ای که جزء دستوراست یعنی راهی که بین شیراز و اهواز می‌باشد خواهد ساخته شود کدام نماینده‌ای ممکن است وجود داشته باشد که بیاید بگوید یکی از جاده‌ها ساخته نشود البته ما همه آرزو داریم که همه جاده‌های ایران ساخته شود و جا داشت که تمام راه‌های ایران اسفالت شود این هیچ جای شکی نیست مخصوصاً بنده یاد می‌آید که این جاده یک سابقه تاریخی دارد در کتابی که یکی از مستشرقین معروف راجع بایران و تاریخ سلسله ساسانیان نوشته است بنده خوب بخاطر دارم که در زمان اتوشیروان یک جاده‌ای بوده بین اهواز و شیراز که کاروانها میرفته‌اند و می‌آمده‌اند هنوز هم شاید آثار این جاده باشد و حتی در همان کتاب مینویسد از مدهائین تجار ایرانی مال التجاره از راه خشکی بچین می‌فرستاده‌اند بنا بر این ما راه داشته‌ایم ولی آقایان نمایندگان بقیه بدانند در همان موقع هم اگر بودجه کل مملکتی منظم نبوده موفق نمیشدند که راه داشته باشند این یک چیزی است که محال است یک مملکتی بودجه‌اش منظم نباشد و اقلام دخل و خرجش روی کاغذ معین و ارقام ریز و صیغی نباشد موفق به هیچ کاری بشود هر کاری میخواهد باشد بنده برای مثل عرض میکنم این کردستانی که من افتخار نماینده گیش را دارم نماینده گان کردستان همیشه فکر میکردیم که این کردستان وضعش چرا باید اینطور باشد بالاخر بعد از مطالعات زیاد دیدم علتش این است که کردستان در یک گوشه ای واقع شده است آدمی با اشخاص متخصص اشخاص فکور شور کردیم گفتند که اگر یک راهی آذربایجان را وصل بکنند بخلیج فارس و از کردستان بگذرد هم کردستان از این گوشه گیری خلاص میشود هم آذربایجان یک راهی برای صادرات خودش دارد و این فکر بسیار صحیحی بود از لحاظ اقتصادی کمیسیون های متعددی در وزارت راه تشکیل شد که نمایندگان کردستان حضور پیدا کردند و صورتجلسه اعضا شده که این راه که اسم راهش راهم گذاشتند راه کرمانشاه بیانند این راه ساخته بشود هفت میلیون تومان هم برآورد کردند که این راه ساخته بشود وزیر راه وقت در مقابل عریضیه که من در مجلس شورای ملی می‌کردم در دوره گذشته و در دوره ۱۴ برخاست و قول قطعی داد که این راه ساخته بشود پس از این همه دوندگی که ما کردیم در سال ۱۳۲۸ یک میلیی در بودجه منظور کردند بنام قسمت راه او باتو ولی قطعاً نمایندگان محترم هم مثل بنده متأسر خواهند بود اگر عرض کنم که در بودجه سال ۲۹ یک قران برای راهسازی اختصاصی کرمانشاه بیانند منظور نشده (صحیح است) خوب مایه بنیامی دولت وقت می‌آید یک تمهیدی در مجلس شورای ملی می‌گردد که یک راه را بسازد و بنده مادامسال دوستا اعتبار برای وزارت راه تصویب میکنیم یک اعتبار ۲۲۰ میلیون ریال بود یک اعتبار هم ۳۰ میلیون ریال که تماماً ۲۵۰ میلیون ریال میشود از این ۵۰ میلیون ریال یک ریال برای این راه کرمانشاه بیانند و بقیه من کجنگاه و شدم بنیامی شاید فارس هم حقیقه مثل کردستان معلوم بوده از این قسمت که برای او یک

لا یجده جدا گانه آورده‌اند این بود که رفته و ویرانده‌ام را مطالعه کردم در کمیسیون بودجه دیدم که خیر خوشبختانه از لحاظ فارس و بدبختانه از لحاظ کردستان اینطور نبود آقایان نمایندگان محترم مسبقاً هستند که اعتبارات راهسازی دو قسمت دارد یک قسمت بطور کلی است یک قسمت بطور اختصاصی بطور کلی این است که مینویسند تعمیرات جاده‌ها در ایران بنا بر این کرمانشاه کردستان و فارس هم شامل این قسمت میشوند یک قسمت هم اختصاصی است و بنده اختصاصی را فقط برای آقایان میخوانم والا در قسمت عمومی همانطور که سایر نقاط بهره‌مند می‌شوند فارس هم از آن اعتبار بهره‌مند شود در اعتبار ۳۰ میلیون ریال را که بوزارت راه داده شده بنده سهم فارس را میخوانم آقایان توجه بفرمایند اول در صورت ریز ۳۰ میلیون ریال اعتبار ساختمانی جاده‌ها سهم فارس اول ساختمان راه آرامگاه سمدی در شیراز دو میلیون ریال دوم راه شیراز و فیروز آباد یک میلیون ریال سوم راه آذربایجان احمدی و ساختمان پل‌های دو راه شیراز و فیروز آباد دو میلیون ریال جمع پنج میلیون ریال در آن تقسیم می‌کند ۲۲۰ میلیون ریال برای راهسازی ما معین کردیم نامه ای جناب آقای دکتر طاهری رئیس محترم کمیسیون بودجه مرقوم فرموده اند در تاریخ ۱۸ مرداد ۱۳۲۹ بنده در آنجا سهمی برای تمام ایران معین کرده‌اند بنده سهم فارس را می‌خوانم (ارباب مهدی - آقا خواهش میکنم سهم بلوچستان را هم بخواهید) اجازه بفرمایند عرض کنم در آن قسمت در رقم ۱۷ می‌نویسد خلیج فارس چهار میلیون ریال در رقم ۱۹ می‌نویسد داراب یک میلیون ریال جمع هفت میلیون ریال ۵۰ میلیون ریال در این قسمت ۵۰ میلیون ریال در قسمت بالا جمعاً بودجه فارس ۱۰ میلیون ریال اعتبار راهسازی در سال ۱۳۲۹ داده شده است (امینی - در گیلان یک قسم بر نداشته‌اند راهها بکلی خراب است) در صورتی که بنده عرض کردم یک ارقام کلی است که فارس هم شاملش میشود یک رقم کلی است فرض بفرمایند تعمیر جاده‌های ایران که مینویسند تمام ایران شاملش میشود (حاذقی - آقای اردلان فارس مادر ایران است کسی بچند بار خودش نرفته) بنده فارس و فارسها یک دنیا ارادت دارم ولی بنده عرض میکنم جناب آقای وزیر راه و وزیر مافیل جناب عالی آمد در پشت تریبون مجلس شورای ملی تمهید کرد که من راه کرمانشاه بیانند و ابواب راهسازی هفت میلیون ریال هم شرح آن را برآورد کردند در ظرف این سه سال و سال ۱۳۲۸ هم یک قسمتش را شروع کردند که همان او باتو باشد چرا در سال ۱۳۲۹ ابتدا یک میلیون هم برای این راه اختصاص ندادند هیچ حسادتی در بنده نیست اشاعه راه شیراز و اهواز عوض اینکه شوشه بشود اسفالت بشود من خوشحال بشوم ولی حقیقت این قسمه این است که شما باید توجه بفرمایید که سایر نمایندگان استانی دیگر هم یک توقعاتی دارند یعنی مردمی که ما را بیانند فرستاده‌اند از ما توقعاتی دارند می‌باید بگویند که شما خودتان در مجلس گفتید و وزیر وقت هم تمهید کرد چرا بنده تمام نگفتم و مگر ما جزء ایران نیستیم؟ این است که من مجبورم یک جوابی بدهم بنده بنده این لایحه هم جناب آقای معین مثل وقتی خواهم داد مگر آن باشد ولی وظیفه نمایندگان

میکوید بیایم اینجا عرضی بکنم که اگر من در کمیسیون قوانین دارائی انجام وظیفه میکنم در کمیسیون بازرگانی انجام وظیفه میکنم انتظار این را دارم که همکاران محترم من که در کمیسیون بودجه تشریف دارند رعایت این را بکنند که حوزه انتخابیه بنده هم از مزایای که سایر نقاط بهره‌مند میشوند محروم نماند بنده در کمیسیون محاسبات کمیسیون بازرگانی و کمیسیون قوانین دارائی و کمیسیون انجمنهای ولایتی عضویت دارم (آزاد - خلاف آئین نامه است فقط سه کمیسیون می‌توانید عضویت داشته باشید) تخیر کمیسیون محاسبات استثناء است بنده با کمال علاقه در این کمیسیون هازحمت خودم را میکشم ولی یک وقت می‌بینم که کمیسیون محترم بودجه ۲۲۰ میلیون ریال هزینه راهسازی ایران را تقسیم میکند و یک ریال برای کردستان منظور نمیکند (وزیر راه - اینطور نیست) این انصاف نیست جناب آقای معین خیال نکنید که من مخالفتی با این راهسازی دارم نه هیچ همچو چیزی نیست عرض کردم بنده با این لایحه شیراز و اهواز را می‌خواهم داد برای اینکه کار خوبی است (دکتر معظی - در قسمت برنامه آقای اردلان ده میلیون برای کردستان هست) بنده نسبت به برنامه عرضی ندارم من در قسمت کمیسیون بودجه کار دارم آقای وزیر راه هم اگر بیایند اینجا تا آخر میخوانم یک قران برای کردستان منظور نشده من از آقای وزیر راه بسیار راضی هستم مرد بسیار شریفی هم هستند خودشان کردستان تشریف برده‌اند میدانند که ما چه وضع بدی داریم و قتیکه جناب آقای دکتر معظی در کمیسیون بودجه تشریف دارند مثل این است که من خودم هستم همان طوریکه من در کمیسیون قوانین دارائی هستم مثل این است که سایر آقایان هستند من از طرف آقایان در بانک ملی میروم نظارت میکنم دود ممکن است چشم من را کور بکنند اما آن اسکناس آخر خا کستر نشود من بیرون نی‌آیم (احسن) برای اینکه فکر میکنم الان ۱۳۶ تفرق کابل بن نگام بکنند من هم همینطور در مقابل از آقایان توقع دارم چه مانعی دارد شماراهی را که ما شروع کرده‌ایم که آذربایجان را بخلیج فارس وصل میکرد ضمناً ما کردستانی ها هم استفاده میکردیم تمام میکردید پارسل یک قسمتش را در ما کوشور می‌کردند ولی هم منظور کردید و رفتند بنده بیش از این عرضی نمیکند و استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند

رئیس - آقای وزیر راه بفرمایند
وزیر راه - بنده از وقتی که جناب آقای اردلان نسبت بازرگانی بودجه کرده اند خیلی تشکر میکنم ولی در عین حال متأسفم که یک قسمت از اعتبارات وزارت راه را مطالعه نموده‌اند و ایشان بالاخر بودجه بنده فرموده حق داشتند که این که را بکنند و وزارت راه در کردستان کار نگردد است و آن راهی که مورد علاقه آقایان است الان چهار کارگاه بزرگ در آنجا مشغول کار هستند عرض کنم اعتباراتی که وزارت راه دارد عرض کرده‌ایم باز وزارت راه در راهسازی آنچه که مثل سازمان برنامه است و آنچه که مال وزارت راه است در هم درجه شده باشد بنده عرضی ندارم

و یک قسمتش را وزارت راه و قسمت کردستان را وزارت راه پرداخت نکرده است و سازمان برنامه پرداخت کرده است (فرهودی - برنامه که مال این مملکت نیست) برنامه و وزارت راه که مال دو مملکت مختلف نیست مربوط بیک مملکت است یک اعتباری است برای راهسازی ایران برای اینکه حساب و کنترل این‌ها را از یکدیگر تفکیک نمایند مال سازمان برنامه را یک قسمت انجام میدهد و مال وزارت راه را یک قسمت دیگر انجام میدهد از این لحاظ بکردستان آن اندازه‌ایکه واقماً میشود با آنجا اعتبار داده شود بیش بینی شده است و هیچگونه جای گله برای آقای اردلان باقی نمی‌ماند و اما راجع به راه فعلیان این راه یک راه تجارتنی است که مربوط بفارس تنها نیست مربوط بتمام کشور است و علاوه این راه یک قسمت ساخته شده است، پل‌ها ساخته شده فقط بعضی جاها هست که باید این پل‌ها را بهم اتصال بدهند که این راه قابل استفاده شود و بنده خیال کردم که در این موضوع احتیاج بتوضیح بیشتری نباشد ولی مملکت بنده برض آقایان میرسانم که این راه از سال ۱۳۱۸ شروع شده است (سلطانی - از سال ۱۳۱۳) از ۱۳۱۳ و یک قسمت مهمی از راه‌های او ساخته شده و قسمتی که باید تمام شود اتصال بین پل‌ها است که شروع نشده و بلا استفاده مانده است و بنده خیال میکنم که این توضیح مختصر کافی باشد که آقایان قانع بشوند این راه یک جنبه خصوصی ندارد و مال تمام مملکت است و برای تمام کشور است و نسبت بکردستان هم متأسفم که جناب آقای اردلان اطلاع کافی نداشته‌اند و بنده حاضریم که ایشان تشریف بیاورند وزارت راه و جریانی بر رضشان برسانم و گمان میکنم که قانع بشوند.

اردلان - تکذیب میکنم هیچ همچو چیزی نیست.
رئیس - آقای حاذقی.
حاذقی - بنده وقت را بجناب آقای رضوی دادم.
رئیس - آقای رضوی.

رضوی شیرازی - البته نظر باینکه همکاری کامل مابین همه نمایندگان فارس است و تمام در موضوع مصالحتی که نتیجه مربوط بفارس می‌شود علاقمندی تام و تمام دارند آقای حاذقی امروز صبح تشریف آورده بودند و نسبت تمام فرموده بودند همین خیال که اگر محتاج شود یک شخصی که فارسی باشد و مطلع باشد از کارها نام نویسی کرده باشد و توضیحی داده باشد بعد در این بین که بنده آمدم استدعا کردم و وقتشانرا بنده دادم (مکی - مگر ایشان فارسی نیستند) و من خیلی امتنان دارم که وقتشانرا بمن دادند و مخصوصاً میخواستم چند کلمه توضیح مختصری عرض کنم که قبلاً مقدمه ای لازم است بعرض برسانم که این لایحه الان در وزارت است که در مجلس آمده نمایندگان فارس بعنوان جمعی فایز آقایان نمایندگان دیگر کسب اجازه کردند که موافقت بکنند این لایحه را تقدیم بدارند ۷۰ نفر نمایندگان محترم بفارس این از علاقه کردم و نمایندگان فارس را ممنون میکنم و این لایحه را که فوریت داشت فوریتش را تقاضا کردند و تقمید برای آن قائل شد

اینها یک حمایت و مساعدتی بود نسبت بفارس که هیچکدام نمایندگان فارس فراموش نباید بکنند و همه اهالی فارس هم امتنان و تشکر خودشان را از مجلس شورای ملی در باب این مساعدت دارند چنانکه خود آقای اردلان هم البته با وجه مساعدی نسبت باین عمل که انجام بگیرد نظر داشته است ایشانهم انتظار دارند و داشتند باین که کردستان هم که یک ناحیه عظیمی از کشور است البته از تمام مزایا و مساعدتهائی که مرکز کشور نسبت به نواحی و ایالات و ولایات میکند باید بهره‌مند شود و در این موضوع هم گمان میکنم که هیچ فردی از نمایندگان محترم نباشد که کمال علاقمندی نداشته باشد و در واقع هم باید همین نحو باشد و وحدت بجا بیاید توضیح مختصری که باید عرض کنم این است که چنانچه جناب آقای وزیر راه فرمودند از سال ۱۳۱۳ تا کنون موضوع مزایای این راه و ارتباط شیراز و اهواز یا فارس و خوزستان از نظر اولیاء دولت و مردمان فارس محرز شد علت هم این است که تا بیست سال قبل تنها شارعی که مال التجاره‌ها و مسافری را از ممالک بیگانه برآ کر کشور منتقل میکرد راه بوشهر شیراز و شیراز به تهران بود و باین کیفیت در واقع این راهی که الان بوشهر را شیراز متصل میکند و شیراز را به تهران این شارع دنیائی بود که در داخله ایران قرار داشت اما از بیست سال قبل یعنی از بیست سال هم بگذردی بیشتر از وقتی که راه آهن کلنگ‌کاویش بر زمین خورد در سال ۱۳۰۶ و مخصوصاً از وقتی که راه آهن شروع به بهره‌برداری کرد باالطبع این راه از بین رفت و بهیچوجه من وجود مسافر که هیچ مال التجارهای هم عملی نبود که از آن راه بیاید زیرا لازمه عبور و مرور قوافل و مال التجاره و مسافر این است که بندری در کنار یک ناحیه‌ای وجود داشته باشد که کشتیها آنجا بیایند و بتوانند پهلوی بگیرند و بعد بوسایل موجود امروزی بتوانند حمل و نقل بار بکنند و آنوقت این بارها را بجای دیگر برسانند چنانچه آقایان اطلاع دارند بندر بوشهر با داشتن هشتاد هزار جمعیت و اینکه عماراتش پنج طبقه و شش طبقه بود باز برای این چنین جا کسر بود امروز درست مثل خانه ویرانه شده که جز اینکه درو بیکرش را بردارند و بیراند خارج فرورشته هیچکاری آنجا نمیکند در حدود چهار پنج هزار نفر جمعیت بیشتر در این شهر نیستند آهم یک عمده‌ای که قسمتهای ماهیگیری و سایر خصوصیات دیگر آنها را مشغول کرده است و همچنین تمام منازل بین راه بوشهر و شیراز بهیچ روز کار خراب افتاده و البته در مرحله دوم هم راه شیراز به تهران متأسفانه اغلب نواحی کشور کمیندارند که یک روزی این شعبه‌های اصلی و فرعی خط آهن از آنجا عبور کند و خود این ساختمانها برای مردم مورد استفاده قرار گیرد از این باب برخوردار بشوند و من می‌باشد باینکه آن شهر و دیار را در سر راه خود قرار بدهد و از فراموشی نجات بدهد ولی تمام شعبه‌ها را که خود آقای وزیر راه معانیه فرمودند مناسبت بود آنچه ساخته شده و که در آنچه جز گفته است هر یک گوشه‌ای از راه آهن از نزدیک فارس هم عبور میکند حالا چه شده است که از قسمت راه آهن باین شدت از چاهین فرسخ هم چه از اینطرف و چه از آنطرف فارس محروم مانده است بنده استدعا میکنم

رئیس - پیشنهاد کسب اعتبارات

یس یک ناحیه‌ای از استانهای قدیم این کشور و یک عمده‌ای ایرانی که شاید در ایرانی بودنشان هیچ تردیدی نباشد و فارسین هم بسیار واضح است که نسبت باب خاک و نسبت بکشور کمال علاقمندی و صمیمیت و فرساینبری داری دارند آنوقت راه شان از دستشان گرفته شده است از طرف دیگر با اینکه راه گرفته شده وضعیت مسافرتشان هم طوری است که اگر بخواهند بجائی مسافرت بکنند ناچارند تمام راه بین شیراز و تهران را طی کنند و از تهران بروند تنها بوشهر که بندر ما بوده از حیز انتفاع افتاده (صفوی - حالا بیشتر خواهد افتاد) سایر بنادر که هر کدام یک عوائد مخصوص بخودش داشت از حیز انتفاع افتاده و بهترین شاهد گوشه و کنار بودن این است که از یک حادثه ای که در کنگان اتفاق افتاد یاد کرده شود و بهترین دلیل است برای توجه آقایان در گوشه افتادن فارس که ۸ روز طول کشید تا اینکه مأمور مربوط بتواند بیاید در بوشهر و اطلاع بدهد به تهران که زلزله یا فلان حادثه آنجا اتفاق افتاده است خوب این مقدمات را عرض کردم برای اینکه ملاحظه بفرمایند جناب آقای اردلان اگر بنا بود با تمام اقلامی که ملاحظه فرمودید ده میلیون ریال که بتناسب اینک پول ما واحد کوچک شده ده میلیون ریال میشود ولی حقیقه باید گفت یک میلیون تومان و برای اینکه تمام بهتر بفرماید درخارج یک میلیون تومان برای راهسازی استانی که ۲۰۰ فرسخ طول و ۱۸۰ فرسخ عرض است و سبب فرسخ فاصله بنادر آن است هیچ است و این راه هم از ۱۳۱۳ شروع شده است و پل‌های هم بتدریج تمام شده است اگر ملاحظه فرموده بودید و خیلی خوشحال شدم که خود جناب عالی توجه فرمودید که ما داریم یک اثر موجودی را احیاء میکنیم این راه از زمان ساسانیها از زمان مغانشها همانطوریکه فرمودید بوده چنانچه مستر اول استین که اخیراً رفته بود راه‌های باستانی را کشف کند در کتابش ذکر کرده است که راه باستانی که در زمان هخامنشی مابین فارس و شوش و استخر بود همین راهی بود که از شیراز و فارس میگذاشته است و در زمان خلفای بغداد هم که بغداد مرکز بود عبور و مرور از این راه بود که قدم بقدم و بوجوب قضاة بن جعفر در ساله العراج و مسالک الممالک تألیف این خورداد به اسم برده است تمام این‌ها را دشم میخواست تشریف ببرید به بنیید با این اوصافی که از آبادی آنجا اسم می‌برد امروز بیش از یک ویرانه ای نیست پس در مرحله آخر بنده این مختصر را عرض کردم برای خاطر اینکه آقایان تصدیق بفرمایند مادامیکه یک امری پشتی درجه ازوم و شدت برسد و برای اینکه وضعیت شیراز را از این گوشه‌ای و کناری در بیاید با اندازه‌ای که یک فرسافر بتواند بیاید وسیله نزد یکی و از یک راه نزدیک بیاید مربوط شود دولت بفرک این بود که لایحای بیاید و نمایندگان فارس این اقدام را اصرار میکردند و لایحه مجلس آورده شد و بنده در مرحله آخر تشکر میکنم که همه آقایان نمایندگان محترم هم موافق گذاشتند و این لایحه فارس را مقدم داشتند و اظهارات فرمودند (احسن)

رئیس - پیشنهاد کسب اعتبارات

قرائت می شود

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد کفایت مذاکره مینامیم ، ملک مدنی رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنده گمان میکنم اغلب آقایان

نسبت باین لایحه موافقت داشته باشند حتی جناب آقای اردلان که تذکرات مفیدی دادند اعلام فرمودند که موافقت بنده چون کار زیادی مجلس دارد توضیح زیادی نمیدهم ولی این قسمت را متذکر میشوم فارس از موقعی که راه آهن ساخته شده بکلی اזהر کرد در وقت آنجا باید باین استان بیشتر توجه بشود (صحیح است) محل تردید هم نیست که همیشه آنجا آباد بوده و موافقت با وضعیت آنجا الان طوری است که کمک بیشتری باید بآنجا بشود و کمک بفارس هم مانع از کمک بکردستان و مناطق دیگر نیست البته خود راه سازی از جمله ضروریات زندگی است از این جهت بنده پیشنهاد کفایت مذاکرات کردم امیدوارم آقایان هم موافقت کنند که این لایحه بزودی بگذرد تا قسمتهائی برای اصلاحات برداشته شود (صحیح است)

رئیس - چون مخالفی اظهار نشده رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقت فرمایند کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهادی رسیده قرائت میشود

شرح زیر قرائت شد

تبصره ذیل را بقانون ساختمان راه شیراز - اهواز پیشنهاد میکنم : تبصره - وزارت راه مکلف است راه اهواز بخرمشهر و راه اندیشک بشوشر را از محل اعتبارات مصوبه دایر نماید فرهودی

رئیس - اولاً باید عرض کنم که چون لایحه مالی است یک شوری است و فوریتش هم قبول شده است مثل دوشوری میشود و در پیشنهادات پنج دقیقه بیشتر مطابق ماده ۱۲۳ نباشد توضیح داد و آقای فرهودی این پیشنهادتان مربوط باین راه نمیشود و یک راه علیحده است (مکی - آقا باید وقت مطرح شود)

فرهودی - اجازه بفرمائید تا عرض کنم این راه شیراز با اهواز با بیانی که شد برای اینستکه یک جریان تجارت و رفت و آمدی بین فارس و خلیج فارس باشد والا راه بین خود شیراز با اهواز مقصد بالاصالح نیست و مقصد اینستکه فارس بتواند با نوسله از بندر خرمشهر استفاده کند برای اینکه بتواند از بندر خرمشهر استفاده کند و این ۳۰ میلیون ریالی که حالا اعتبار میگیرند و آن اعتباراتی که فعلاً خرج کرده اند بمصرف حقیقی خودش برسد لازم است اینست که راه بین اهواز و خرمشهر دایر باشد تا اینکه این راه مفید باشد والا بدون راه خرمشهر این راه فایدهای نخواهد داشت یک راه عادی مسافری است بین شیراز و اهواز بنده گمان میکنم که توضیحات کافی هم برای لزوم ساختمان این راه داده نشده یکی از موجهائی که خیال میکنم در تقدیم این پیشنهاد با در آن عملی که سابق شده است برای راه شیراز و اهواز موجود بوده است این بوده است که این دو ایالت بزرگ بهم مربوط باشد و خطه و آمیزش داشته باشد و بکنند در راه توجیب مردم ایران برداشته شود و برای اینکه خوزستان صحیح نیست که فقط با یک راه با ایران ارتباط داشته باشد

عرض کردم بودجه مملکت یا هر بودجه دیگر پیش بینی عایدات و مخارج است درست نیست که ما یک خرج را پیش بینی کنیم بدون اینکه در مقابل عایدی برای آن در نظر گرفته شده باشد برای سال آینده از عایدات سال آینده باید پیش بینی بشود نه این که از عواید امسال برای سال که در پیش داریم و بماند می آید از این جهت بنده این پیشنهاد را کردم که هم قسمت اول صدر ماده دوم ذیل حذف بشود

رئیس - آقای وزیر راه بفرمائید

وزیر راه - عرض کنم در اصلاح عبارتی که فرمودند باینکه تصور نمیکند اطناب محمل باشد و لزومی نداشته باشد بنده موافقت ولی از لحاظ قسمت دیگر چون سال ساختن ما تقریباً تمام شده است و اگر اعتباری برای ساختمان راه بود قاعده برای اول سال بعد خواهد ماند که در اول سال بعد شروع ساختمان خواهد شد (دکتر هدایتی - پس با آن قسمت اول موافقت هستید) بلی این است که من خواهش می کنم باین قسمت موافقت کنید که باقی بماند و بنده هم با آن قسمت اول موافقت میکنم

رئیس - قسمت اول این ماده حذف میشود چون پیشنهاد حذف است نمیشود رأی گرفت ممکن است این قسمت را در موقع رأی بعنوان تجزیه پیشنهاد کنید (دکتر هدایتی - خیلی خوب) دو مرتبه ماده واحده قرائت میشود

(شرح سابق قرائت شد)

رئیس این مقدمه حذف بشود؟

دکتر هدایتی - این مقدمه را کدر صدر ماده

استدلال کرده اند و نوشته اند نظر بقرآن و فلان عرض کردم در خود مقدمه باید نوشته شود در متن ماده لازم نیست آقای وزیر راه هم موافقت کردند

رئیس - بسیار خوب در موقع رأی باین قید رأی میگیریم ، قسمت دوم راه که استرداد فرمودید؟ (دکتر هدایتی - بلی پس گرفتیم) پیشنهاد دیگری قرائت میشود

پیشنهاد می کنم بودجه راه شیراز با اهواز از اعتبار برنامه ۷ ساله تأمین شود اسلامی

رئیس - آقای اسلامی بفرمائید

اسلامی - بنده مخالف با ساختمان راه شیراز با اهواز نیستم و آقای وزیر راه اینجا در لزوم ساختمان این راه استناد به بلها و ساختمانهائی که در آنجا شده است کرده اند چون آنجا نصف راه یا بیشتر کارهایش انجام شده است خوب است که این راه تمام بشود بنده هم این دلایل ایشان را قبول دارم و همین دلایل ایشان استناد می کنم باین موضوع که در یکی از این ماهها یکی یک دوازدهم مطرح بود یک نظری بر حسب پیشنهاد بنده سایر آقایان نمایندگان ما از تهران تقدیم و تصویب شده بود که راههای نیمه تمام یعنی راههایی که قبل از شهریور ۱۳۲۰ ساختمان شده بود ولی تمام نشده بود جزو برنامه اولیه وزارت راه باشد متأسفانه با اینکه قانون شد و با تمام فعالیت که آقای مهندس شریف امامی در وزارت راه می کنند این راه اجرا نشده است و این جرم است آقای مهندس شریف امامی باید بهتر ترتیبی بهتر نحوی که هست طرح همین دلایلی که اینجا اقامه کردید این راههای نیمه تمام که

در کشور هست کامل بشود و از جمله راه هراز است خود آقا تشریف آوردند سوار با اسب ۱۸ کیلو متر رفتید ملاحظه کردید که چندین پل تمام شده است تونل های خیلی عظیم که بعضی از آنها ۴ مایل این تونل کندهون است تمام شده است و حالا آغل گوسفندا شده است بود یا بنده آقای وزیر راه؟ بفرمائید آن تونل اولی تونل گزند که رفتیم کنار قهوه خانه بود چای خوردیم تمام شده است یا نشده است (وزیر راه - بلی بود) پس بنده بنابراین شاکه این هراز تمام شده است و فرستش قابل عبور و مرور است آن ده فرستش هم تونل هاتام شده است فقط چند تا پل می خواهد عقیده دارم که طبق آن قانون اقدام برای تمام آن بنامند اما راجع به پیشنهادی که بنده کرده بودم که از برنامه بودجه این کار تأمین بشود یکی از کارهای اساسی یعنی از اولین هدفهای اساسی که باید سازمان برنامه ۷ ساله بکنند راه سازی است بنده در آن کتابچه ای که هر دو ماه منتشر میکنند ملاحظه کردم که سی میلیون ریال هر ماه میدهد بوزارت راه مطابق قانون برنامه که الان موقعش نیست و الا بنده عین ماده را میخواندم ماده ۴ متذکر است که بایستی تمام امور برنامه بنسبت مساوی در استانها قسمت شود (صدی - در ظرف ۷ سال) بنده عرض می کنم برنامه هیچیک از موادش را اجرا نمی کنند درست برعکس آن اجرا میکنند یکی از آنوارد این است که قانون گفته بایستی بودجه بطور تساوی در استانها قسمت شود بنده می پرسم از آقای وزیر راه این سی میلیون ریالی که در هر ماه برنامه میدهد در وزارت راه کجا قسمت میشود؟ چکار میکنند؟ حالا بنده نمیخواهم مخالفت کنم با ساختمان راه آهن تبریز بنده مخالفتم برای این است که امروز روزی نیست ساختمان راه آهن بدر بخورد با طبارت و با این وسایلی که ساخته شده راه آهن هیچ ارزشی ندارد ولی یک کاری است که شروع کرده اید بنده عقیده دارم که امروز مملکت احتیاج بیک متر راه آهن ندارد چون هر یک متر مساوی است با یک صندوق طلا برای راه آهن یعنی هر یک متر یک صندوق طلا خرج می برد این است که باین وسایلی تقیه و باین اوضاع دنیا احتیاجی بآن نیست و چون برنامه ۷ ساله یواهازا نقل می کند و این راه هم خوبی است راه شیراز با اهواز از اقل خوبی که دارد این است که چند سفر در چند ماه مشغول کار می شوند بنده از این نظر بیشتر موافقت دارم تا از نقطه نظر اقتصادی برای اینکه آن مجله ای که نوشته است از نظر اقتصادی بنده آن اهمیت نمی دهم بنده این قسمت را اهمیت می دهم که چند نفر بیسکاره در این راه مشغول کار میشوند چون کار خوبی است و از آن جهت که برنامه ۷ ساله یواهازا نقل می کند بنده این پیشنهاد را کردم که آقایان موافقت بکنند این سی میلیون ریال را برنامه ۷ ساله بدهد بوزارت راه و منی می کنم آقایان موافقت کنید

رئیس - آقای حاج آقا رضا رفیع

رفیع - بنده می خواستم پیشنهاد کنم که این لایحه از دستور خارج بشود ولی اگر بکنند رأی ندادم داد چاره ای برای اینکه اغلب نمایندگان که مخالفند پیش موافقت خودشان می گویند پیشنهاد کرد در خارج راه و حرف زدند و ما هم ساعت مانده اند اغلب راهها خراب است و این تقاضا هم همه افراد نمایندگان برای

اصلاح راه شیراز مثل خود و کلای شیراز موافقت و ولی اینهم ملاک نمی شود که سایر نقاط درست نشود من از وزیر راه تقاضا دارم که بر خیزد و بگوید در ضمن اینکه این لایحه را تصویب میکنید چه چیزها را مادر نظر داریم حالا از برنامه با الزامی جاها ، آلا ن راه طاش و بندر بهلوی با ستارا بقدری خراب است که با تمام آن وضعیت و جنگل هائی که دارد هیچ گونه کمک نمیکند ، خواهش میکنم در اینموقع که این لایحه مطرح است سایر نقاط را هم در نظر بگیرید الا هم قلاهم تمام راهها را اصلاح کنید حالا اگر نمی شود در بودجه کل ، از بودجه برنامه بقول آقای اسلامی تأمین بفرمائید

مکرم - خراسان راهم بفرمائید

رئیس - آقای وزیر راه

وزیر راه - عرض کنم حضورتان آنچه مسلم است وزارت راه نسبت بکلیه راههای مملکت علاقمند است که بصورت آبرومندی آنها را بسازد و هم نگاهداری کند ولی متأسفانه بودجه ناچیزی که به وزارت راه داده میشود تکافو نمیکند که هم راهداری را بوجه احسن انجام دهد و هم اینکه یک راه هسای جدیدی که مورد علاقه آقایان نمایندگان است نهایت لزوم را هم دارد بسازد و مهتأ سعی خواهد شد که تا حد امکان در تمام مراحل راهها هم که فلا موجود است بوجه احسن نگاهداری کند و راههایی که از لحاظ اقتصادی مورد احتیاج اهالی است هر چه زودتر بسازد پیشنهادی که جناب آقای اسلامی فرمودند این در ماهیت امر تغییری نمی دهد برای اینکه بنده تصور نمی کنم بین آنچه از خزانه دولت داده می شود چه تفاوتی باشد در ماهیت امر تغییری نمی دهد (اسلامی - چرا لااقل سه میلیون کمتر تحریف و میل می شود آنچه که بوجه پرداخت می شود به برنامه از بودجه کشور است و از خزانه ملت است فرقی نمی کند چه از سازمان برنامه باشد چه از وزارت راه باشد و بنده عرض میکنم که سازمان برنامه در مورد راه سازی و راه آهن آن اندازه ای که در قانون پیش بینی شده است کار خودش را کرده است (اسلامی - فقط در یک جا کرده است) در حدودی که اعتبار در اختیار داشته است وظایف خودش را بوجه احسن انجام داده است و اگر آقایان علاقه دارند برای راه هراز بنده ایرادی بجنابعالی ندارم آنچه از راههای مهم است و باید ساخته بشود و امسال هم مختصری در حدودی که توانی بود برای راه هراز پیش بینی و تأمین شد ولی البته انجام آن در سال آتی است و امسال مقدور نیست و بایستی بتدریج تکمیل بشود و بنده اطمینان دارم که این راه که مورد علاقه آقایان نمایندگان ما از تهران است در اولین سال از بودجه سازمان برنامه منظور می کنیم تا آقایان از این تکراری خارج شوند (رفیع - راجع به کیلان چیزی فرمودید) برای کیلان هم آن راه طاش را که فرمودید باقیانی خراب شده بود آنها را هم از اجازت سی میلیون ریال برای تعمیر راههای خراب در نظر گرفته شده است و بعضی اینکه در هفته آتی از طرف کمسیون بودجه اعتباراتی داده شد اعتبار خواهد شد

شوشتری - آقای اسلامی با این پیشنهادی

